

Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας

**Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Στερεάς
Ελλάδας - Δομή «ΓΕΦΥΡΑ»**

Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας

**«Έκθεση Αποτελεσμάτων Έρευνας στα Κέντρα Ένταξης Μεταναστών
(Κ.Ε.Μ) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας»**

Λαμία, Νοέμβριος 2024

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	4
1. Θεωρητικό Πλαίσιο.....	5
1.1. Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης για τους Υψηλούς Τρίτων Χωρών	5
1.2. Η ανθρωπογεωγραφία των Πολιτών Τρίτων Χωρών/Μεταναστών σε Εθνικό και Περιφερειακό Επίπεδο ..	8
1.3. Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ)	11
2. Μεθοδολογία έρευνας.....	14
2.1. Σκοπός και επιμέρους Στόχοι της Έρευνας.....	14
2.2. Ερευνητικά ερωτήματα.....	15
2.3. Μεθοδολογική προσέγγιση και Ερευνητικό εργαλείο	15
2.4. Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας	17
3. Ανάλυση-Παρουσίαση Αποτελεσμάτων.....	18
3.1. Αποτελέσματα Προϊσταμένων Διευθύνσεων Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης των Δήμων	18
3.2. Αποτελέσματα Συντονιστών και Στελεχών Κ.Ε.Μ.	23
4. Συμπεράσματα	32
Βιβλιογραφία	35
Λοιπές Πληροφορίες	36
Ηλεκτρονικές Πηγές	36
Ακρωνύμια	38
Παράρτημα: Ερωτηματολόγια Έρευνας	39

Περιεχόμενα Γραφημάτων

Γράφημα 1: Άδειες διαμονής σε ισχύ, όπως αποτυπώνονται με στοιχεία Σεπτεμβρίου 2024	8
Γράφημα 2: Αιτήματα αδειών διαμονής (αρχικές χορηγήσεις και ανανεώσεις) ανά έτος κατάθεσης αιτήματος	9
Γράφημα 3: Αιτήματα αδειών διαμονής (αρχικές χορηγήσεις και ανανεώσεις 2017-Σεπτέμβριος 2024) ανά αποκεντρωμένη διοίκηση	9
Γράφημα 4: Επάρκεια στελέχωσης Κ.Ε.Μ	19
Γράφημα 5: Καθημερινή εξυπηρέτηση ωφελούμενων στα Κ.Ε.Μ.....	19
Γράφημα 6: Μηνιαία εξυπηρέτηση ωφελούμενων στα Κ.Ε.Μ	20
Γράφημα 7: Μηνιαία και καθημερινή επισκεψιμότητα Κ.Ε.Μ	24
Γράφημα 8: Βαθμός ικανοποίησης από την στελέχωση των Κ.Ε.Μ.....	25
Γράφημα 9: Βαθμός ικανοποίησης από τον αριθμό των Παραρτημάτων Κ.Ε.Μ	26
Γράφημα 10: Βαθμός ικανοποίησης Συντονιστών και Στελεχών από την εξυπηρέτηση ωφελούμενων των Κ.Ε.Μ.....	28

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

Περιεχόμενα Πινάκων

Πίνακας 1: Κατανομή διαμενόντων Αιτούντων Άσυλο ανά Περιφέρεια	10
Πίνακας 2: Εγγραφές ανά Περιφέρεια του Προγράμματος HELIOS.....	11
Πίνακας 3: Χρονικό διάστημα εργασίας Προϊσταμένων των Διευθύνσεων Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης των Δήμων με Κ.Ε.Μ	18
Πίνακας 4: Πληροφοριακά Στοιχεία Κ.Ε.Μ.....	23
Πίνακας 5: Προσωπικό δομής, ειδικότητες, αριθμός στελεχών και σχέση εργασίας στα Κ.Ε.Μ.....	24

Εισαγωγή

Τα Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) αποτελούν βασικές Δομές, οι οποίες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο τόσο για την προστασία και την ενσωμάτωση των μεταναστών, των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο στην ελληνική κοινωνία όσο και για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της περιθωριοποίησής τους. Μέσω των υπηρεσιών που προσφέρουν, βοηθούν τις ομάδες αυτές να αποκτήσουν αυτονομία, να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής τους και να συμβάλουν στην ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας. Οι ως άνω ομάδες εντάσσονται στις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες που επιθυμούν να ενταχθούν και να ενσωματωθούν στον κοινωνικό ιστό της χώρας υποδοχής. Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας διαθέτει δύο (2) Παραρτήματα Κ.Ε.Μ, τα οποία εδρεύουν σε δύο (2) Δήμους (Δήμος Θηβαίων και Δήμος Λαμιών).

Στο πλαίσιο της συλλογής δεδομένων αναφορικά με τον τρόπο λειτουργίας των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) κρίθηκε απαραίτητη και αξιοποιήθηκε η δια ζώσης συνάντηση με τους Προϊσταμένους των Διευθύνσεων Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης των εμπλεκόμενων Δήμων, τους Συντονιστές και, κατά το δοκούν, με τα Στελέχη των Κέντρων Κοινότητας των Δήμων που διαθέτουν Παράρτημα Κέντρου Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ). Αξίζει να σημειωθεί ότι οι απόψεις και οι τοποθετήσεις των ανωτέρω σχετικά με τα Παραρτήματα Κ.Ε.Μ κρίθηκαν καίριας σημασίας για τη συλλογή και την ανάλυση των στοιχείων και κατ' επέκταση για την ομαλή διεξαγωγή της έρευνας.

Η παρούσα ποιοτική έρευνα στοχεύει, πρωταρχικά, στην ενδελεχή κατανόηση της λειτουργίας των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) σε επίπεδο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Εν συνεχεία, διερευνήσαμε τον βαθμό ικανοποίησης για τη διεκπεραίωση των αιτημάτων και την κάλυψη των αναγκών των μεταναστών, των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο. Παράλληλα, επιχειρήσαμε να αποτυπώσουμε την επάρκεια των παρεχόμενων υπηρεσιών και τη συμβολή, κατά κύριο λόγο, των Συντονιστών στο εκάστοτε Κ.Ε.Μ. Μέσα από τη συγκεκριμένη έρευνα αναδύθηκαν τυχόν ελλείψεις και προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα Κ.Ε.Μ σε καθημερινή βάση.

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε ήταν η ανάλυση των, κατά βάση, ποιοτικών δεδομένων που προέκυψαν από τα ερωτηματολόγια. Το ερευνητικό εργαλείο της έρευνας ήταν δύο πλήρως δομημένα ερωτηματολόγια εκ των οποίων το πρώτο αποτελείται από ένα ενιαίο μέρος και το δεύτερο από τρία διακριτά μέρη. Αμφότερα περιλαμβάνουν ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου. Το ερευνητικό μας δείγμα ήταν δύο (2) Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης των υπό εξέταση Δήμων, δύο (2) Συντονιστές των Κέντρων Κοινότητας των Δήμων με Παράρτημα Κ.Ε.Μ, ένας (1) Συντονιστής Κ.Ε.Μ, ένας (1) Ψυχολόγος, ένας (1) Διαμεσολαβητής και ένας (1) Νομικός. Οι παραπάνω επιλέχθηκαν λόγω των αρμοδιοτήτων και της άμεσης εμπλοκής τους στα Κ.Ε.Μ, καθώς επίσης και λόγω

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

του ότι γνωρίζουν και κατανοούν πληρέστερα τους μετανάστες, τους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι οι Συντονιστές επιφορτίζονται, ως επί το πλείστον, με την καθημερινή αλληλεπίδραση και την κατά τον δυνατόν αποτελεσματικότερη διεκπεραίωση και κάλυψη των αιτημάτων των ωφελούμενων. Τα απαραίτητα στοιχεία αντλήθηκαν σε πραγματικό χρόνο μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων. Τα δύο ερωτηματολόγια της έρευνας απεστάλησαν στους συμμετέχοντες μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Η παρούσα έρευνα αποτελείται από τέσσερα (4) κεφάλαια. Στο πρώτο (1^ο) κεφάλαιο παρουσιάζεται το γενικό θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας αναφορικά με τους μετανάστες, τους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο. Στο δεύτερο (2^ο) κεφάλαιο αναπτύσσεται η μεθοδολογία της έρευνας. Στο τρίτο (3^ο) κεφάλαιο παρατίθεται η ανάλυση και παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας, καθώς επίσης και οι προτάσεις/πιθανές λύσεις με σκοπό την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και την ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία των Κ.Ε.Μ. Το τέταρτο (4^ο) κεφάλαιο περιλαμβάνει συνοπτικά τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την παρούσα έρευνα. Τέλος, παρατίθεται η σχετική βιβλιογραφία και το Παράρτημα που περιλαμβάνει τα ερωτηματολόγια της έρευνας.

1. Θεωρητικό Πλαίσιο

1.1. Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης για τους Υπηκόους Τρίτων Χωρών

Η ένταξη των νομίμως διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών στην ελληνική κοινωνία αποτελεί βασικό μέλημα και στόχο της ελληνικής πολιτείας. Η παρούσα στρατηγική διατυπώνει το θεωρητικό πλαίσιο, τη φιλοσοφία, τους άξονες και τις προτεραιότητες ενός τέτοιου εγχειρήματος, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη τις διεθνείς προεκτάσεις που λαμβάνει το μεταναστευτικό φαινόμενο κατά τον 21ο αιώνα, με κεντρικό άξονα τις σύγχρονες ανάγκες της Ελληνικής Πολιτείας, της ελληνικής αγοράς εργασίας και οικονομίας, την προστασία και τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής της ελληνικής κοινωνίας και τον σεβασμό του ευρωπαϊκού πλαισίου αρχών και αξιών.

Η Ελλάδα, παρά τη δυσμενή οικονομική συγκυρία στην οποία βρίσκεται και παρόλη την τάση ανάκαμψης που παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια, συνιστά χώρα έντονου μεταναστευτικού ενδιαφέροντος. Το αυτό επιβεβαιώνουν τα στατιστικά στοιχεία των διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών στην επικράτεια, τα οποία παραμένουν σε υψηλά επίπεδα, καθώς τον Σεπτέμβριο του 2024 ο συνολικός αριθμός ανήλθε σε 482.982 άτομα, αυξημένος κατά 5% σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2023 (Σύνολο 461.598 άτομα). Η αύξηση αυτή οφείλεται στις τεταμένες γεωπολιτικές και οικονομικές συνθήκες της Ανατολικής Μεσογείου (π.χ. πόλεμος μεταξύ παλαιστινιακών οργανώσεων υπό την ηγεσία της Χαμάς και του Ισραήλ, ο οποίος ξέσπασε τον Οκτώβριο του 2023) (Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου &

ΕΛ.ΣΤΑΤ).

Αξίζει να σημειωθεί ότι τον Σεπτέμβριο του 2021 ο αριθμός των διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών στην επικράτεια ανήλθε σε 675.388 άτομα. Πρόκειται για αύξηση 30,7% στον συνολικό αριθμό αδειών σε ισχύ τον Σεπτέμβριο του 2021 σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2020, η οποία οφείλεται κυρίως στους εργάτες που μεταναστεύουν προς χώρες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του οργανισμού που αφορά το 2021. Έπειτα από το 2020, όταν σημειώθηκε μείωση ρεκόρ των μεταναστευτικών ροών λόγω της πανδημίας Covid-19, η μετανάστευση προς τις χώρες του ΟΟΣΑ σημείωσε άνοδο 22% το 2021, με 4,8 εκατομμύρια εισόδους, σύμφωνα με τον οργανισμό. Η αντιστροφή της τάσης οφείλεται στη μεγάλη ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας, στο άνοιγμα των συνόρων, στην αύξηση των αναγκών σε εργατικά χέρια και στην επανέκδοση θεωρήσεων εισόδου (Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου & ΕΛ.ΣΤΑΤ).

Αξίζει να σημειωθεί ότι με τον όρο μετανάστης νοείται το άτομο και τα μέλη της οικογένειας που μετακινούνται σε μια άλλη χώρα ή περιοχή για να αναζητήσουν καλύτερες υλικές και κοινωνικές συνθήκες καθώς και για να βελτιώσουν το προσδόκιμο των ίδιων και των μελών των οικογενειών τους¹. Σύμφωνα μάλιστα με τον ορισμό που δίνει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, απαραίτητη προϋπόθεση για να χαρακτηριστεί κάποιος ως μετανάστης/μετανάστρια είναι να διαβιεί μακριά από τη χώρα που γεννήθηκε ή τη χώρα της οποίας έχει την εθνικότητα, για περισσότερους από 12 μήνες.

Η εγκατάσταση των μεταναστών στην ελληνική επικράτεια ακολουθεί συναφές μοτίβο με τα άλλα ευρωπαϊκά κράτη καθώς λαμβάνει τη μορφή αστικής συγκέντρωσης. Σύμφωνα με το παραπάνω, η μετανάστευση χαρακτηρίζεται ως μια αμιγώς αστική υπόθεση αφού οι μεταναστευτικές ροές συγκεντρώνονται στα μεγάλα αστικά κέντρα και στις πόλεις λόγω της αυξημένης ανάγκης για υπηρεσίες και ανειδίκευτη εργασία. Στην περίπτωση της Ελλάδας, σε έναν βαθμό, φαίνεται να ισχύει το ίδιο.

Η Ελληνική Δημοκρατία είναι το κράτος εκείνο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο είναι το πλέον εκτεθειμένο στις διεθνείς μεταναστευτικές ροές κυρίως λόγω της ιδιαίτερης γεωγραφικής του θέσης στο γεωπολιτικό υποσύστημα της Νοτιοανατολικής Μεσογείου, αλλά και λόγω της αδυναμίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης να συστήσει ένα επαρκές και αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών. Αντιμέτωπη με μία σταθερή εισροή παρανόμων πολιτών τρίτων χωρών και αντιλαμβανόμενη τις αρνητικές συνέπειες της μαζικής παράνομης μετανάστευσης, η Ελληνική Δημοκρατία δείχνει να προσανατολίζεται προς την επεξεργασία και καθιέρωση ενός πιο συνεκτικού πλαισίου. Η καθιέρωση μίας συγκροτημένης μεταναστευτικής πολιτικής οφείλει να εδράζεται σε σύγχρονες, λειτουργικές αρχές, οι οποίες θα αποσκοπούν πρωτίστως στην διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και της ασφάλειας της Ελλάδος ως

¹Βλ. ΔΟΜ, Γλωσσάριο για τη Μετανάστευση, Διεθνής Μεταναστευτική Νομοθεσία, τ.20 [http://publications.iom.int/system/files/pdf/iml_20.pdf]

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»
κράτους υποδοχής των μεταναστευτικών ροών.

Με τον Ν. 3386/2005 η ομαλή κοινωνική ένταξη των αλλοδαπών κατέστη ζητούμενο για την ελληνική Πολιτεία. Σύμφωνα με τη ρύθμιση του άρθρου 65 του εν λόγω νόμου: «Η κοινωνική ένταξη αποσκοπεί στη χορήγηση δικαιωμάτων στους πολίτες τρίτων χωρών, τα οποία διασφαλίζουν αφενός την αναλογικώς ισότιμη συμμετοχή τους στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή της χώρας και, αφετέρου, αποβλέπουν στην υποχρέωση σεβασμού των θεμελιωδών κανόνων και αξιών της ελληνικής κοινωνίας». Η εθνική πολιτική για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης των πολιτών τρίτων χωρών, αρθρώνεται σε δύο διακριτούς αλλά συμπληρωματικούς μεταξύ τους άξονες:

- Εγγυήσεις ασφάλειας του τίτλου νόμιμης διαμονής.
- Τομεακές πολιτικές κοινωνικής ένταξης με στόχο την άρση των αποκλεισμών πρόσβασης για τους μετανάστες σε βασικά κοινωνικά αγαθά και υπηρεσίες, τα οποία είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους και της συμμετοχής τους στην κοινωνική ζωή του τόπου.

Είναι γεγονός ότι η ελληνική πολιτεία έχει δεσμευτεί πολιτικά και υλοποιεί σθεναρά την ενσωμάτωση της ομαλής κοινωνικής ένταξης των πολιτών τρίτων χωρών ως κριτηρίου σε όλες τις δημόσιες πολιτικές με τη διερεύνηση εθνικών ή κοινοτικών κοινωνικών δράσεων άλλων Υπουργείων ή φορέων ιδίως ΟΤΑ με τη δημιουργία ενός συνεκτικού και ολοκληρωμένου πλαισίου για την προώθηση συνολικών σχεδίων δράσης κοινωνικής ένταξης πολιτών τρίτων χωρών σε συντονισμό με την ανάλογη κεντρική πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και τη διαβούλευση με ΜΚΟ, οργανώσεις, τοπική αυτοδιοίκηση.

Στη συνέχεια παρατίθενται ορισμένες δράσεις ανά άξονα δράσης της Εθνικής Στρατηγικής για την ένταξη των πολιτών Τρίτων Χωρών, ως εργαλεία στήριξης που προσφέρουν πρόσβαση στην υιοθέτηση πολιτικών για την κοινωνική ένταξη πολιτών τρίτων χωρών.

Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- ❖ Άξονας Πληροφόρηση-Εξυπηρέτηση (δράσεις υποδοχής, ενημέρωσης, πρόσβασης στις δημόσιες υπηρεσίες, πιλοτικές εφαρμογές, εκπαίδευση δημοσίων υπαλλήλων, συμμετοχή στα δίκτυα κ.α.)
- ❖ Άξονας Εκπαίδευση-Ελληνική γλώσσα (δράσεις εκμάθησης ελληνικών, δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού κ.α.)
- ❖ Άξονας Εργασία-Απασχόληση-Κατάρτιση (δράσεις εκστρατείας προώθησης του εργοσήμου).
- ❖ Άξονας Προώθηση νόμιμης εργασίας (δράσεις τοπικών προγραμμάτων για ευάλωτες ομάδες, σύσταση Παρατηρητηρίου για θέματα εργασίας μεταναστών κ.α.)
- ❖ Άξονας Καταπολέμηση αδήλωτης εργασίας (δράσεις για αδήλωτη εργασία, μελέτη για την

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

απασχόληση στην Ελλάδα).

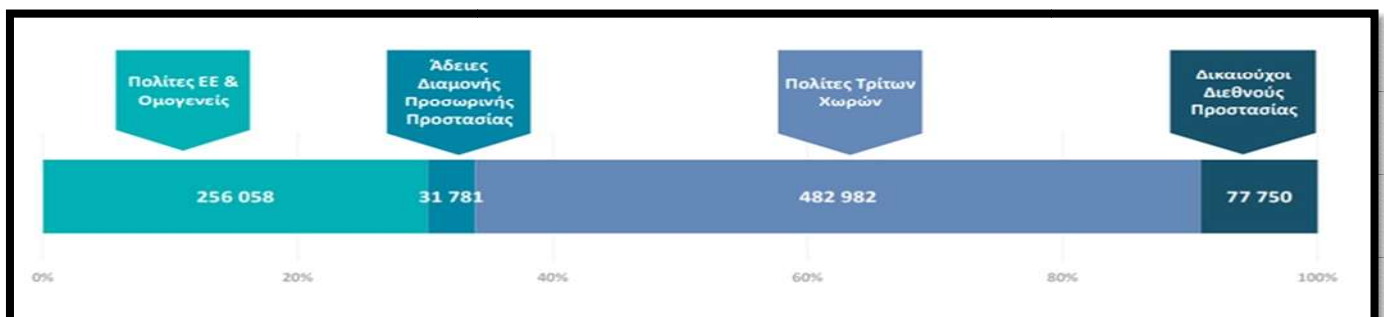
- ❖ Άξονας Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας (δράσεις προώθησης διαπολιτισμικής επιχειρηματικότητας κ.α.)
- ❖ Άξονας Κατάρτιση (δράσεις εκμάθησης Η/Υ, Κέντρα Δια Βίου Μάθησης κ.α.)
- ❖ Άξονας Υγεία (δράσεις κινητών μονάδων, ιατρική/νοσηλευτική φροντίδα, δημιουργία κινητών πολυιατρείων κ.α.)
- ❖ Άξονας Στέγαση και Ποιότητα Ζωής (δράσεις προγραμμάτων Διαπολιτισμικών Μεσολαβητών κ.α.)
- ❖ Άξονας Συμμετοχή στα κοινά (δράσεις συγκέντρωσης στοιχείων ΜΚΟ κ.α.)
- ❖ Άξονας Προώθηση αρχής της ίσης μεταχείρισης (δράσεις για την καταπολέμηση των διακρίσεων και καταπολέμηση του ρατσισμού).
- ❖ Άξονας Διαπολιτισμικότητα (Προγράμματα Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών)
- ❖ Άξονας Διαθρησκευτικός διάλογος (δράσεις για την ελευθερία της θρησκευτικής λατρείας)

Επίσης στην Εθνική Στρατηγική για την κοινωνική ένταξη περιγράφονται άξονες και αντίστοιχες ενδεικτικές δράσεις για στοχευμένες κοινωνικές ομάδες όπως οι γυναίκες, τα παιδιά και οι νέοι/δεύτερη γενιά μεταναστών, οι ηλικιωμένοι και τα άτομα με αναπηρία.

1.2. Η ανθρωπογεωγραφία των Πολιτών Τρίτων Χωρών/Μεταναστών σε Εθνικό και Περιφερειακό Επίπεδο

Σύμφωνα με τα Ενημερωτικά Σημειώματα-Συνολική Επισκόπηση του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2024 ο συνολικός αριθμός των νόμιμων μεταναστών στην Ελλάδα ανέρχεται σε 848.571. Οι ισχύουσες άδειες διαμονής των μεταναστών παρουσίασαν μια αύξηση 5% τον Σεπτέμβριο του 2024 συγκριτικά με τον Σεπτέμβριο του 2023 (συνολικός αριθμός νόμιμων μεταναστών τον Σεπτέμβριο του 2023: 758.016) (Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου).

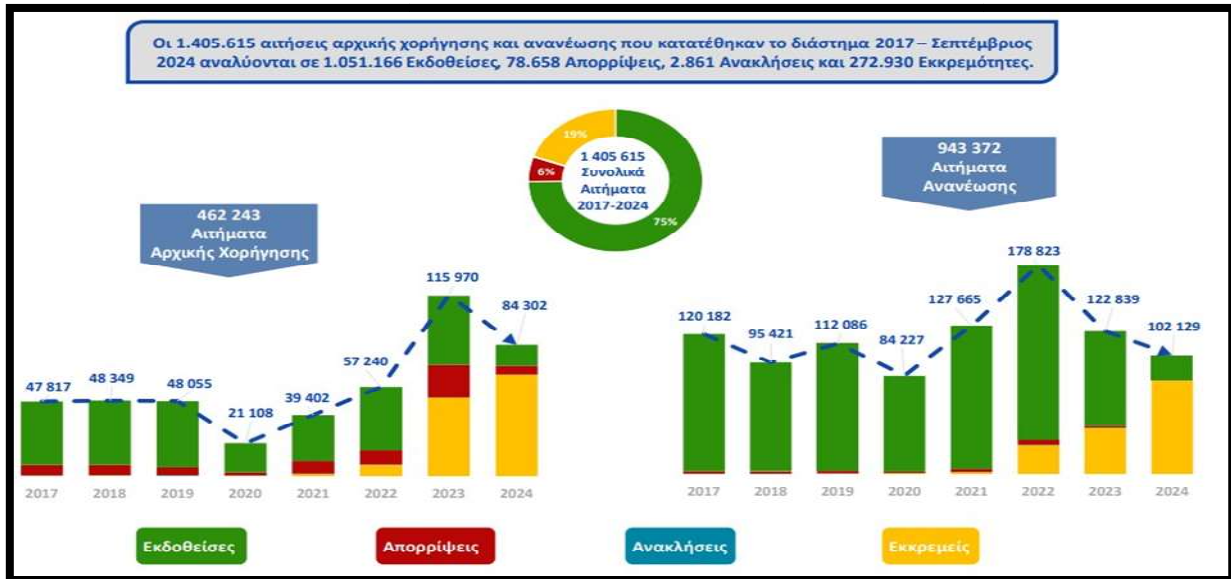
Ακολουθεί συνολική απεικόνιση της νόμιμης μετανάστευσης σε εθνικό επίπεδο:

Γράφημα 1: Άδειες διαμονής σε ισχύ, όπως αποτυπώνονται με στοιχεία Σεπτεμβρίου 2024 (πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου)

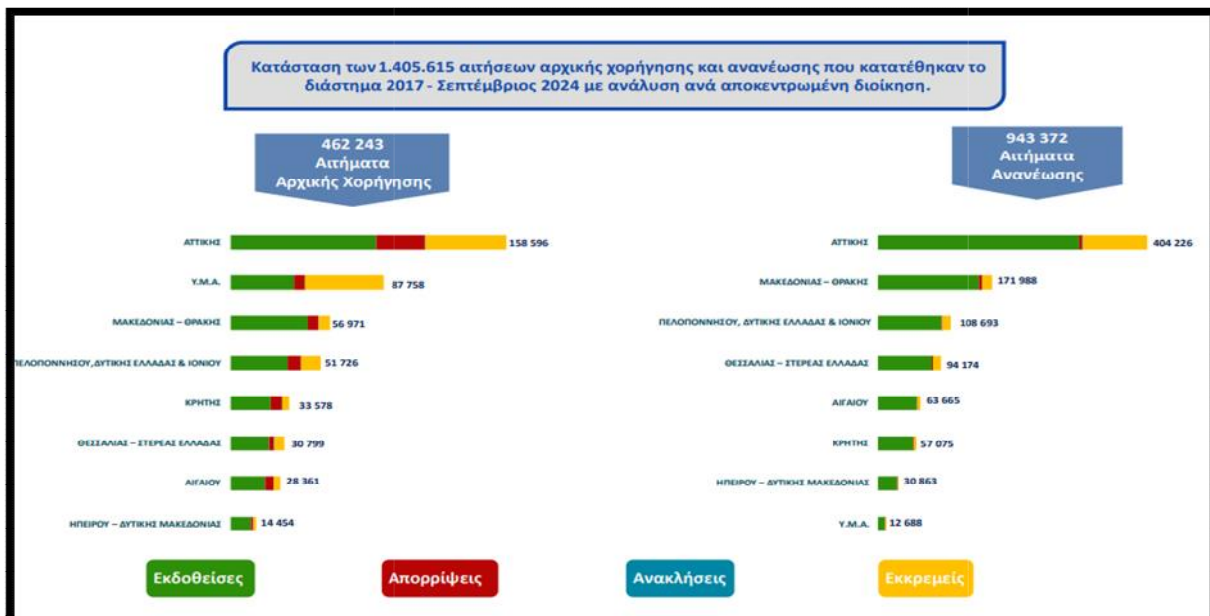
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

Στη συνέχεια παρατίθεται απεικόνιση του συνόλου των αιτημάτων αδειών διαμονής στην Ελλάδα κατά το διάστημα 2017 έως τον Σεπτέμβριο του 2024:

Γράφημα 2: Αιτήματα αδειών διαμονής (αρχικές χορηγήσεις και ανανέωσεις) ανά έτος κατάθεσης αιτήματος (2017-Σεπτέμβριος 2024) (πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου)

Στο Γράφημα 2 παρατηρούμε ότι από τις 1.405.615 αιτήσεις αρχικής χορήγησης και ανανέωσης που κατατέθηκαν το χρονικό διάστημα από τον Ιανουάριο έτους 2017 έως τον Σεπτέμβριο 2024, οι 1.051.166 αιτήσεις αφορούσαν εκδοθείσες άδειες, οι 78.658 απορριφθείσες, οι 2.861 ανακληθείσες και οι 272.930 σε εκκρεμότητες.

Γράφημα 3: Αιτήματα αδειών διαμονής (αρχικές χορηγήσεις και ανανέωσεις 2017-Σεπτέμβριος 2024) ανά αποκεντρωμένη διοίκηση (πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

Στο Γράφημα 3 αποτυπώνεται ο συνολικός αριθμός των αιτημάτων αδειών διαμονής των μεταναστών στην Ελλάδα για το χρονικό διάστημα από τον Ιανουάριο έτους 2017 έως τον Σεπτέμβριο 2024, ο οποίος αφορά αρχικές χορηγήσεις και ανανεώσεις ανά αποκεντρωμένη διοίκηση. Ο συνολικός αριθμός των παραπάνω ανέρχεται σε 1.405.615. Πιο συγκεκριμένα, από τα 462.243 αιτήματα αρχικής χορήγησης αδειών διαμονής της επικράτειας, τα 30.799 αφορούν την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας. Ακόμα, από τα 943.372 αιτήματα ανανέωσης αδειών διαμονής της επικράτειας, τα 94.174 αφορούν την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας.

Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου (Σεπτέμβριος 2024) μεταξύ των Περιφερειών που προσελκύουν τους περισσότερους αιτούντες άσυλο στις χώρες άφιξης ανήκει και η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας με συνολικό αριθμό ατόμων 2.216 και σε ποσοστό 0,44% του εθνικού πληθυσμού και καταλαμβάνει την τρίτη θέση μετά την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου, Σεπτέμβριος 2024).

Κατανομή Διαμενόντων Αιτούντων Άσυλο ανά Περιφέρεια		
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	Διαμενόντες	Ποσοστό επί του Πληθυσμού
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	5.726	2,95%
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	3.802	1,17%
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	2.216	0,44%
ΗΠΕΙΡΟΥ	1.156	0,36%
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	1.343	0,24%
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	4.013	0,22%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	507	0,09%
ΑΤΤΙΚΗΣ	3.269	0,09%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	310	0,05%
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	236	0,03%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	0	0,00%
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	0	0,00%
ΚΡΗΤΗΣ	0	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	22.578	0,22%

Πίνακας 1: Κατανομή διαμενόντων Αιτούντων Άσυλο ανά Περιφέρεια (Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου)

Το μοναδικό πρόγραμμα ένταξης προσφύγων που εφαρμόζεται στην Ελλάδα είναι το HELIOS, εννέα χρόνια μετά την προσφυγική κρίση του 2015. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται τα τελευταία 5 έτη και στις 13 Περιφέρειες της χώρας. Σκοπός του προγράμματος είναι η ένταξη στην ελληνική κοινωνία των δικαιούχων διεθνούς προστασίας δια της προώθησης της αυτόνομης διαβίωσης τους, μέσω:

- ❖ της υποστήριξης της στέγασης,

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

- ❖ των μαθημάτων ένταξης (ελληνική γλώσσα, κοινωνικές δεξιότητες κ.ά.),
- ❖ της προώθησης στην αγορά εργασίας, μέσω συνεδρίων εργασιακής συμβουλευτικής και
- ❖ της ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας και της προώθησης της κοινωνικής συνοχής.

Στον παρακάτω πίνακα παραθέτουμε τα στοιχεία των εγγραφών ανά Περιφέρεια (Σεπτέμβριος 2024) του προγράμματος HELIOS.

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	
Αττική	15248
Κεντρική Μακεδονία	10018
Βόρειο Αιγαίο	7195
Ήπειρος	2683
Στερεά Ελλάδα	2370
Νότιο Αιγαίο	2264
Κρήτη	1829
Θεσσαλία	1682
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	1443
Πελοπόννησος	1309
Δυτική Μακεδονία	1095
Δυτική Ελλάδα	556
Ιόνια Νησιά	61
ΣΥΝΟΛΟ	47753

Πίνακας 2: Εγγραφές ανά Περιφέρεια του Προγράμματος HELIOS
(Πηγή: Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου)

Η διεύρυνση των Κέντρων Κοινότητας με τη δημιουργία Παραρτήματος (Κ.Ε.Μ) προσφέρει εξειδικευμένες υπηρεσίες με σκοπό την υλοποίηση ενός ευρέως φάσματος (απασχόλησης, υγείας, προστασίας και πρόνοιας, κοινωνικής ασφάλισης, διαπολιτισμικής μεσολάβησης/διερμηνείας κ.λπ.) δράσεων ένταξης σε τοπικό επίπεδο.

1.3. Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ)

Τα Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) θεσμοθετήθηκαν με τον ν. 4368/2016 ως Παραρτήματα των Κέντρων Κοινότητας, τα οποία σχεδιάστηκαν προκειμένου να αποτελέσουν δομές που προσφέρουν εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών του εκάστοτε Δήμου με όλα τα διαθέσιμα κοινωνικά προγράμματα σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Τα Κέντρα Κοινότητας υπήρξαν μια πρόταση του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με στόχο την ενίσχυση της ενεργούς συμμετοχής των οργανισμών τοπικής

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμού στην εφαρμογή της κοινωνικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο. Σύμφωνα με τον εν λόγω νόμο τα Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) παρέχουν πληροφόρηση και υποστήριξη σε πολίτες τρίτων χωρών για την ένταξη τους σε προγράμματα πρόνοιας τοπικής και εθνικής εμβέλειας, παραπέμπουν τα σχετικά αιτήματα, συνεργάζονται με άλλες δομές και υπηρεσίες και παρέχουν υπηρεσίες για την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και την εξασφάλιση της κοινωνικής ένταξής τους. Δύνανται, δηλαδή, να παρέχουν υπηρεσίες συμβουλευτικής υποστήριξης για την ένταξη στην αγορά εργασίας, υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης αλλά και υπηρεσίες ενδυνάμωσης και ενεργοποίησης, π.χ. προγράμματα επιμόρφωσης και δικτύωσης.

Τα Παραρτήματα Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) έχουν ως στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και προώθησης στην απασχόληση της συγκεκριμένης ομάδας πληθυσμού, η οποία βιώνει πολλαπλό κοινωνικό αποκλεισμό και ζει υπό συνθήκες διαβίωσης μη αποδεκτές. Το Παράρτημα συνδέεται με Υπηρεσίες του Δήμου, της Περιφέρειας ή ακόμα και κρατικές/κεντρικές Υπηρεσίες (όταν απαιτείται) που συμβάλλουν στην κοινωνική προστασία, την κοινωνική ένταξη και την προώθηση στην απασχόληση των ωφελούμενων. Επίσης αναπτύσσει διαδικασίες οι οποίες αποβλέπουν στην επίτευξη της συνέργειας και συμπληρωματικότητας μεταξύ συναφών δράσεων και υπηρεσιών καθώς και την δημιουργία δικτύων με φορείς οι οποίοι:

- έχουν ως αντικείμενο υπηρεσία/υπηρεσίες που σχετίζονται με θέματα που αφορούν τους μετανάστες,
- ή/και υλοποιούν δράσεις ή ενέργειες σχετικές με το αντικείμενο

Για την επίτευξη των παραπάνω, το Παράρτημα δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών μέσω εξατομικευμένης και μακροπρόθεσμης προσέγγισης στα ωφελούμενα άτομα, αρχικά χαρτογραφώντας τα απαραίτητα βήματα για την πορεία τους προς την κοινωνική ένταξη και την απασχόληση και στη συνέχεια υποστηρίζοντας και παρακολουθώντας τη διαδικασία αυτή.

Η λειτουργία των εν λόγω Παραρτημάτων περιλαμβάνει τους εξής Άξονες:

1. Ενημέρωση, εξυπηρέτηση, συμβουλευτική στήριξη για θέματα ένταξης μεταναστών και δικτύωση
2. Συνεργασία και παραπομπή αιτημάτων σε άλλες σχετικές δομές, υπηρεσίες και φορείς (Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών, Συλλόγους Μεταναστών/Δικαιούχων Διεθνούς Προστασίας, ΜΚΟ, Κοινωνικές Υπηρεσίες)
3. Στο πλαίσιο των ΚΕΜ θα υλοποιούνται επίσης μαθήματα και παράλληλες δράσεις, όπως παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Για την επίτευξη όλων των παραπάνω, το Παράρτημα μεθοδολογικά αναπτύσσει τις υπηρεσίες που παρέχει στη βάση των παρακάτω:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

- ❖ Εξατομικευμένη προσέγγιση των μεταναστών και δικαιούχων διεθνούς προστασίας
- ❖ Σύνδεση του Δήμου, της Περιφέρειας ή ακόμα και κρατικών/κεντρικών Υπηρεσιών (όταν απαιτείται) που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη, την ενδυνάμωση και την προώθηση στην απασχόληση των ομάδων-στόχου.
- ❖ Επίτευξη συνέργειας και συμπληρωματικότητας συναφών δράσεων και υπηρεσιών με δράσεις που τυχόν υλοποιούνται από τη κοινωνία των πολιτών ή και σε σχέση με άλλα χρηματοδοτικά μέσα της Ε.Ε.

Δημιουργία δικτύων με φορείς που υλοποιούν δράσεις στον τομέα της ένταξης μεταναστών και δικαιούχων διεθνούς προστασίας ή που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται με την εν λόγω ομάδα στόχο, ειδικά στα πεδία της απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης.

Αναλυτικά οι παρεχόμενες Υπηρεσίες των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ), ανά Άξονα, είναι:

1. Ενημέρωση, εξυπηρέτηση, συμβουλευτική στήριξη για θέματα ένταξης μεταναστών και δικτύωση

- Η ενημέρωση και η παροχή κοινωνικό-ψυχολογικής στήριξης σε μετανάστες και δικαιούχους διεθνούς προστασίας και ιδιαίτερα τις ευάλωτες ομάδες αυτών (π.χ. γυναίκες, παιδιά, κλπ.).
- Η ανάπτυξη μαθησιακής στήριξης σε μετανάστες και διεθνούς προστασίας προσχολικής και σχολικής ηλικίας και η ενημέρωση για δράσεις γλωσσικής κατάρτισης ενηλίκων που υλοποιούνται στην περιοχή.
- Η ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και η καταπολέμηση της ξενοφοβίας, του ρατσισμού, της εμπορίας ανθρώπων, κλπ.
- Η προαγωγή του εθελοντισμού.
- Η στήριξη της συμμετοχής των ωφελούμενων σε ομάδες, σε συλλόγους, σε οργανώσεις διαπολιτισμικού και διαθρησκευτικού διαλόγου, κλπ δικτύωση με άλλα Κ.Ε.Μ και σε κοινωνικές υπηρεσίες-φορείς που σχετίζονται με την ένταξη των ωφελούμενων.

2. Συνεργασία και παραπομπή αιτημάτων σε άλλες σχετικές δομές, υπηρεσίες και φορείς (Σ.Ε.Μ., Συλλόγους ωφελούμενων Διεθνούς Προστασίας, ΜΚΟ, Κοινωνικές Υπηρεσίες).

- Η διάγνωση προβλημάτων και παραπομπή τους σε αρμόδια εξειδικευμένες δομές/υπηρεσίες (Ξενώνες Αστέγων, Ξενώνες Φιλοξενίας Γυναικών, Θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, Δομές για ΑΜΕΑ και Ψυχικής Υγείας, Βρεφονηπιακοί και Παιδικοί Σταθμοί, Στοχευμένες Δράσεις για μετανάστες/πρόσφυγες, δομές παροχής βασικών αγαθών, δομές παροχής συσσιτίων, κοινωνικά φαρμακεία, κοινωνικά παντοπωλεία, Κ.Η.Φ.Η., δημοτικά ιατρεία κ.α.).
- Η παραπομπή αιτημάτων και η συνεργασία για ένταξη των ομάδων στόχου σε προγράμματα εκμάθησης γλώσσας, κατάρτισης, απασχόλησης, αναγνώρισης δεξιοτήτων και τίτλων από

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

αλλοδαπή κ.ο.κ. Η συνεργασία με την τοπική αγορά εργασίας για απόκτηση πρόσβασης μέσω συμβουλευτικής και υπηρεσιών συνοδείας (mentoring schemes).

3. Στο πλαίσιο των Κ.Ε.Μ μπορεί να υλοποιούνται παράλληλα δράσεις, όπως:

- Μαθήματα ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ελληνικής ιστορίας και ελληνικού πολιτισμού σε ενήλικες μετανάστες και δικαιούχους διεθνούς προστασίας.
- Διαπολιτισμικές δράσεις με έμφαση τη συνύπαρξη παιδιών και νέων αλλοδαπών και γηγενών.
- Δράσεις για την προώθηση της πρόσβασης των μεταναστών και δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην αγορά εργασίας.

2. Μεθοδολογία έρευνας

2.1. Σκοπός και επιμέρους Στόχοι της Έρευνας

Τα Κ.Ε.Μ λειτουργούν μέσω παροχής διευρυμένων υπηρεσιών τύπου «μιας στάσης» “OneStopShor”, με εξατομικευμένη ολιστική προσέγγιση, τα οποία, σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης των Ο.Τ.Α, παρέχουν υπηρεσίες που ενισχύουν τις πολιτικές που ήδη υλοποιούνται ή σχεδιάζονται από το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Η λειτουργία των Κ.Ε.Μ άπτεται της αδιάλειπτης υποστήριξης των Δήμων για την εφαρμογή Πολιτικών Κοινωνικής Προστασίας και την εξάλειψη του κοινωνικού αποκλεισμού.

Απώτερος σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η κατανόηση της λειτουργίας των Κ.Ε.Μ και η ανάδειξη πιθανών προβλημάτων και ελλείψεων που έχουν εντοπιστεί τόσο από τους Συντονιστές και τα Στελέχη των Κ.Ε.Μ όσο και από τους Προϊσταμένους των Διευθύνσεων Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης. Στόχος είναι να προσδιοριστούν και να αναδειχθούν οι βασικότερες ανάγκες, να κατατεθούν προτάσεις και να σχεδιαστούν πιθανές αλλαγές και λύσεις στο κομμάτι της παροχής των υπηρεσιών των Κ.Ε.Μ. Συγκεκριμένα, οι κύριοι στόχοι της παρούσας έρευνας είναι να:

- Προσδιορίσει τυχόν προβλήματα και ελλείψεις των Κ.Ε.Μ.
- Αναδείξει τις πρακτικές εκείνες, οι οποίες έχουν συγκεντρώσει έως τώρα την ευρύτερη αποδοχή από τους ωφελούμενους (μετανάστες και πρόσφυγες).
- Εξετάσει σε ποιο βαθμό και με ποιο τρόπο καλύπτονται τα αιτήματα και οι ανάγκες των ωφελουμένων.
- Εντοπίσει: α) τα σημεία εκείνα, τα οποία δυσχεραίνουν την λειτουργία των Κ.Ε.Μ, β) τα σημεία εκείνα, τα οποία χρήζουν ανασχεδιασμού και γ) τα εμπόδια και τους περιορισμούς, τα οποία δυσκολεύουν την ένταξη και την ενσωμάτωση των ωφελουμένων.
- Προτείνει πολιτικές και στρατηγικές ενσωμάτωσης μεταναστών, προσφύγων και αιτούντων

άσυλο που είναι δυνατόν να εφαρμοστούν στην ελληνική πραγματικότητα.

Μέσα από τον εντοπισμό των πιθανών προβλημάτων, ελλείψεων και δυσλειτουργιών είναι η προσπάθεια αναβάθμισης και βελτίωσής τους.

2.2. Ερευνητικά ερωτήματα

Ακολουθούν τα ερευνητικά ερωτήματα που τίθενται στη συγκεκριμένη έρευνα και τα οποία επιχειρεί να απαντήσει:

1. Επαρκούν τα Κ.Ε.Μ και είναι κατάλληλα και πλήρως στελεχωμένα;
2. Ποιες είναι οι δράσεις, το έργο, τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των Συντονιστών, των Προϊσταμένων και των Στελεχών των Κ.Ε.Μ;
3. Ποιος είναι ο τρόπος λειτουργίας και οι παρεχόμενες υπηρεσίες των Κ.Ε.Μ στο πλαίσιο της ικανοποίησης των αιτημάτων και των αναγκών των ωφελουμένων;
4. Πως είναι η καθημερινή τριβή και ποια είναι τα προβλήματα και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, ως επί το πλείστον, οι Συντονιστές, όσον αφορά τα αιτήματα και την εξυπηρέτηση των ωφελουμένων;
5. Ποια είναι τα προβλήματα και οι ελλείψεις που προκύπτουν μεταξύ των Κ.Ε.Μ και άλλων υπηρεσιών;
6. Κατά πόσο οι υπηρεσίες των Κ.Ε.Μ σας καλύπτουν κτιριακά, χωροταξικά, από άποψη τοποθεσίας και υλικοτεχνικού εξοπλισμού;
7. Ποιος είναι ο αριθμός των δράσεων και των πρωτοβουλιών που έχουν ληφθεί στα Κ.Ε.Μ έως σήμερα και αν υπάρχει σχεδιασμός για μελλοντικές δράσεις και προτάσεις;
8. Τι είδους λύσεις και αλλαγές προτείνονται, όσον αφορά τα Κ.Ε.Μ;

2.3. Μεθοδολογική προσέγγιση και Ερευνητικό εργαλείο

Η μεθοδολογία της παρούσας έρευνας περιλαμβάνει την ανάλυση δεδομένων που έχουν συλλεχθεί μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν δια ζώσης στα Κέντρα Ένταξης Μεταναστών Κ.Ε.Μ, που εδρεύουν στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Οι ερευνητές που πραγματοποίησαν τις συνεντεύξεις, σε πραγματικό χρόνο, ήταν δύο (2). Το εργαλείο που χρησιμοποιήσαμε, ήταν δύο (2) δομημένα ερωτηματολόγια εκ των οποίων το ένα απευθυνόταν στους Προϊσταμένους των Διευθύνσεων Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης των Δήμων με Παράρτημα Κ.Ε.Μ ή/και στους Υπευθύνους Έργου και το άλλο στους Συντονιστές και στα Στελέχη των Κ.Ε.Μ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Το πρώτο ερωτηματολόγιο είναι ενιαίο, ενώ το δεύτερο αποτελείται από τρία διακριτά μέρη.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

Τα ερωτηματολόγια, τα οποία απεστάλησαν σε ψηφιακή μορφή, είναι κατάλληλα διαμορφωμένα και προσαρμοσμένα, ώστε να είναι κατανοητά από το σύνολο των ερωτηθέντων-συνεντευξαζόμενων.

Οι συνεντεύξεις που διενεργήθηκαν για τη διεξαγωγή της παρούσας έρευνας αποτελεί μία μορφή ημιδομημένης συζήτησης, για τον εκάστοτε ερωτηθέντα. Τα ερωτηματολόγια περιλαμβάνουν ερωτήσεις ανοικτού τύπου και κλειστού τύπου. Ο κάθε συνεντευξαζόμενος είχε τη δυνατότητα να εκφράσει ελεύθερα την άποψή του στα επιμέρους ερωτήματα, όσον αφορά τις ερωτήσεις ανοικτού τύπου. Στις ερωτήσεις κλειστού τύπου οι απαντήσεις ήταν συγκεκριμένες και απαιτούσαν ένα «σύμβολο», σταυρό, γράμμα, τσεκάρισμα σ' έναν ορισμένο χώρο με βάση όσα θεωρούν, πιστεύουν και εκφράζουν οι ερωτηθέντες. Πρωταρχικό μέλημα των ερευνητών είναι να μην κουράσουν τους ερωτηθέντες αλλά να τους κάνουν να νιώσουν οικεία, ώστε να εκφραστούν αβίαστα. Οι ερευνητές έδωσαν ιδιαίτερη βαρύτητα και σημασία στις συνεντεύξεις, διότι από αυτές απορρέουν τα συμπεράσματα που θα ακολουθήσουν. Οι απαντήσεις των ερωτηματολογίων ήταν καθολικές.

Ένα τμήμα των ερωτηματολογίων περιλαμβάνουν ερωτήσεις που μετράνε το βαθμό ικανοποίησης των ερωτηθέντων (καθόλου, λίγο, αρκετά, πολύ, δε ξέρω/δεν απαντώ), μέσω κλιμάκων Likert. Σε άλλες ερωτήσεις συναντάμε πίνακες με πιθανές απαντήσεις, όπου οι συνεντευξαζόμενοι καλούνται να επιλέξουν και να σημειώσουν τη σωστή ή τις σωστές απαντήσεις αντίστοιχα. Άλλες ερωτήσεις πάλι, είναι αμιγώς ελεύθερες και οι ερωτηθέντες καλούνται να καταθέσουν τις απόψεις τους.

Όσον αφορά την επεξεργασία και αποκωδικοποίηση των στοιχείων των ερωτηματολογίων, οι ερευνητές προσπαθούν μέσα από τις απαντήσεις των συνεντευξαζόμενων να βγάλουν ορισμένα συμπεράσματα ως προς τα συναισθήματα και την συμπεριφορά των Συντονιστών, κατά κύριο λόγο, σε σχέση με τους ωφελομένους που εξυπηρετούν. Φυσικά, σε κάθε περίπτωση δεν είναι δυνατό να εξωτερικευθούν και να αποσαφηνιστούν πλήρως τα παραπάνω. Οι ερευνητές, έχουν προκαθορίσει και διατυπώσει τις ερωτήσεις, οι οποίες υπαγορεύονται από συγκεκριμένους σκοπούς, αλλά όχι επακριβώς (ερευνητική συνέντευξη). Δηλαδή με το τρόπο αυτό, υπάρχουν από τη μία πλευρά οι ερωτήσεις μας που λειτουργούν ως κεντρικοί πυλώνες και από την άλλη δίνεται, ταυτόχρονα, το περιθώριο, το κίνητρο, το ερέθισμα και η δυνατότητα στον συνεντευξαζόμενο να εκφράσει τις σκέψεις του, τις απόψεις του και τα συναισθήματά του πιο ελεύθερα.

Μέσα από την ανάλυση και την αποκωδικοποίηση των ερωτήσεων θα επιχειρήσουμε να κατανοήσουμε τη λειτουργία και την κατάσταση των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ). Επίσης, με την παρούσα έρευνα θα μπορέσουμε να το έργο των Κ.Ε.Μ, καθώς επίσης και τις αρμοδιότητες, το ρόλο και το έργο των Συντονιστών, των Προϊσταμένων και των Στελεχών. Οι μετανάστες ή οι πρόσφυγες

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην τοπική κοινωνία. Επομένως, τα συμπεράσματα και τα δεδομένα που θα προκύψουν αποτελούν σημαντικό εργαλείο για μετά-ανάλυση.

Η παρούσα έρευνα είναι κατά κύριο λόγο ποιοτική (περιγραφική), αλλά και ποσοτική, μιας και κάποια ερωτήματα «μετρούν το πόσο» (βαθμοί ικανοποίησης αναφορικά με τα ζητηθέντα στοιχεία). Η εξαγωγή των συμπερασμάτων βασίστηκε σε λεπτομερή ανάλυση, όπως άλλωστε διαφαίνεται από τα κείμενα και τους πίνακες σε κάθε Κέντρο Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ). Τα Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) που λαμβάνουν μέρος στην εν λόγω έρευνα είναι στο σύνολό τους δύο (2). Αυτά υπάγονται στα Κέντρα Κοινότητας των δύο εμπλεκόμενων Δήμων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και είναι τα εξής:

- Κέντρο Ένταξης Μεταναστών Δήμου Λαμιέων
- Κέντρο Ένταξης Μεταναστών Δήμου Θηβαίων

2.4. Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας

Βασική προτεραιότητα για την επιτυχία της συνέντευξης αποτελεί η διασφάλιση κλίματος εμπιστοσύνης ανάμεσα στον ερευνητή και τον ερωτηθέντα. Στο πλαίσιο αυτό ο ερευνητής επιχειρεί να παροτρύνει τον ερωτώμενο να μιλήσει ελεύθερα, δίχως δισταγμούς, για κάποιο από τα ζητήματα που τίθενται, τα οποία τα διατυπώνει εξαρχής με σαφήνεια. Ο ερευνητής θέτει ξεκάθαρα τον σκοπό της έρευνας με όλες τις απαραίτητες διευκρινίσεις, καθώς και τα βήματα που θα ακολουθηθούν μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

Επιπλέον, καθοριστικής σημασίας κρίνεται η διασφάλιση της εμπιστευτικότητας και της ανωνυμίας των συμμετεχόντων έτσι ώστε να δημιουργηθούν σταθερές βάσεις ανάμεσα στον ερευνητή και στον ερωτηθέντα. Άλλωστε, ο ερευνητής πρέπει να διέπεται και να ενεργεί με εντιμότητα και εχεμύθεια απέναντι στον ερωτώμενο καθ' όλη τη διάρκεια της συνέντευξης. Επιπροσθέτως, πρέπει να τηρούνται ζητήματα δεοντολογίας, τα οποία καθιστούν απαραίτητη την ανακοίνωση του σκοπού. Ακόμα, οι συνεντεύξεις πρέπει να συνάδουν, στο ακέραιο, με συγκεκριμένους κανόνες ηθικής και δεοντολογίας.

Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν από την αρχή για τη χρήση των πληροφοριών-στοιχείων που θα δώσουν και έλαβαν τη διαβεβαίωση ότι τα προσωπικά τους δεδομένα δε θα γνωστοποιηθούν σε τρίτους. Τέλος οι ερωτηθέντες ενημερώθηκαν για τα οφέλη της έρευνας.

3. Ανάλυση-Παρουσίαση Αποτελεσμάτων

Στην Ενότητα αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα-ευρήματα της έρευνας των Κ.Ε.Μ σε επίπεδο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Τα ευρήματα εξήχθησαν από τις 8 συνεντεύξεις ανάμεσα σε Προϊσταμένους των Διευθύνσεων Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης των εμπλεκόμενων Δήμων, στους Συντονιστές και σε Στελέχη των Κ.Ε.Μ. Οι άξονες των αποτελεσμάτων και η θεματική ανάλυση άπτονται των 8 πυλώνων των ερευνητικών ερωτημάτων που τέθηκαν προηγουμένως, καθώς και σχετικών υποερωτημάτων.

Όλες οι συνεντεύξεις διενεργήθηκαν δια ζώσης κατόπιν επικοινωνίας και σύμφωνης γνώμης των συμμετεχόντων. Η μέση διάρκεια της διενέργειας των συνεντεύξεων ήταν πενήντα (50) λεπτά.

3.1. Αποτελέσματα Προϊσταμένων Διευθύνσεων Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης των Δήμων

Στην παρούσα Ενότητα αναλύονται τα αποτελέσματα που συλλέχθηκαν από τους δύο (2) Προϊσταμένους των Διευθύνσεων Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης του Δήμου Λαμιέων και Δήμου Θηβαίων της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Οι ως άνω αναφέρονται ως Π1, Π2 (Προϊστάμενος 1, Προϊστάμενος 2). Ακολουθούν τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων που αφορούσαν αποκλειστικά τους εν λόγω Προϊσταμένους.

Αρχικά οι συνεντεύξεις των Προϊσταμένων των Διευθύνσεων Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης των Δήμων με Παράρτημα Κ.Ε.Μ περιλαμβάνουν ορισμένα εισαγωγικά ερωτήματα ως ακολούθως:

Συνεντευξιζόμενος	Χρονικό Διάστημα Εργασίας με μετανάστες
Π1	7 έτη
Π2	7 έτη

Πίνακας 3: Χρονικό διάστημα εργασίας Προϊσταμένων των Διευθύνσεων Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης των Δήμων με Κ.Ε.Μ

Ερώτηση 1: Πόσο χρονικό διάστημα εργάζεστε με μετανάστες;

Η εργασιακή εμπειρία των δύο (2) Προϊσταμένων των υπό εξέταση Δήμων είναι τα 7 έτη.

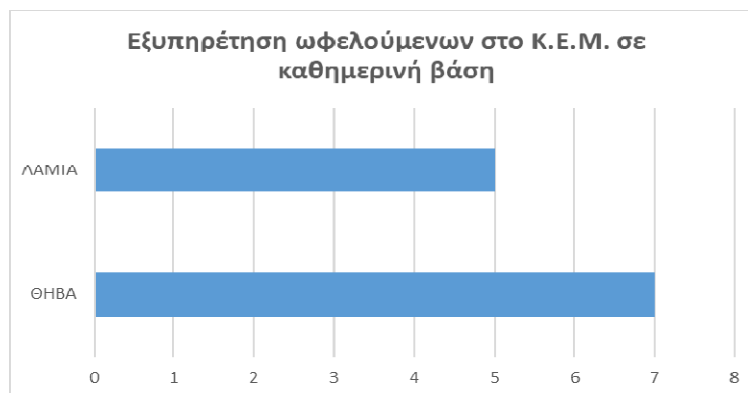
Ερώτηση 2: Θεωρείτε ότι το προσωπικό στο Κέντρο Ένταξης Μεταναστών επαρκεί ή ότι η συγκεκριμένη υπηρεσία χρειάζεται επιπλέον στελέχωση;

Γράφημα 4: Επάρκεια στελέχωσης Κ.Ε.Μ

Η στελέχωση του Κέντρου Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ.) κρίθηκε επαρκής στον Δήμο Λαμιέων, ωστόσο στον Δήμο Θηβαίων παρατηρήθηκε ανεπάρκεια σε ορισμένες ειδικότητες. Παρόλα αυτά, οι Προϊστάμενοι και των δύο Δήμων εξέφρασαν την επιθυμία τους για στελέχωση με επιπλέον ειδικότητες. Την πρώτη θέση σε ζήτηση κατέχουν οι διοικητικοί, διότι θα αποδεσμεύσουν τους Κοινωνικούς Λειτουργούς και τους Κοινωνιολόγους από διοικητικές εργασίες με αποτέλεσμα να έχουν περισσότερο χρόνο για εργασία στο πεδίο. Ακολουθούν σε ζήτηση οι νομικοί, καθώς απαιτείται συμβουλευτική κάλυψη για την επίλυση νομικών προβλημάτων και την παραπομπή των ωφελούμενων σε αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες. Επιπλέον, υπάρχει ανάγκη για ειδικότητες άλλων επιστημονικών πεδίων, όπως παιδαγωγοί που θα συμβάλλουν στη διαχείριση του αναλφαβητισμού ενώ απαραίτητοι κρίνονται και οι ψυχολόγοι που θα ενισχύσουν το ρόλο των Παρατηρημάτων. Σε κάθε περίπτωση η στελέχωση των Κ.Ε.Μ πρέπει να απαρτίζεται από προσωπικό με συμβάσεις πλήρους απασχόλησης ώστε να μην παρακωλύεται το έργο των Κ.Ε.Μ και να μην ενισχύεται η ανάγκη δημιουργίας οργανικών κενών.

Ερώτηση 3: Το Κέντρο Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) εξυπηρετεί πολλούς ωφελούμενους καθημερινά;

Γράφημα 5: Καθημερινή εξυπηρέτηση ωφελούμενων στα Κ.Ε.Μ

Στα υπό εξέταση Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) ο μέσος όρος εξυπηρέτησης σε καθημερινή βάση είναι έξι (6) ωφελούμενοι. Είναι απαραίτητο τα Στελέχη να είναι καταλλήλως εξειδικευμένα και να έχουν εξοπλιστεί πλήρως με δεξιότητες και ικανότητες ώστε να προσεγγίζουν επαρκώς τους ωφελούμενους και να τους συμβουλεύουν ή/και να τους παραπέμπουν για την επίλυση των προβλημάτων τους, αφού πρώτα προσδιοριστούν καταλλήλως. Η ύπαρξη αισθήματος οικειότητας και εμπιστοσύνης ανάμεσα στον ωφελούμενο και το προσωπικό του Κ.Ε.Μ θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για τη διευκόλυνση των διαδικασιών και την επιτυχή προσέγγιση και διεκπεραίωση οποιουδήποτε αιτήματος τίθεται από τους ωφελούμενους.

Ερώτηση 4: Πόσους ωφελούμενους εξυπηρετείτε κατά μέσο όρο μηνιαίως;

Γράφημα 6: Μηνιαία εξυπηρέτηση ωφελούμενων στα Κ.Ε.Μ

Ο μέσος όρος εξυπηρέτησης στο Κ.Ε.Μ Θήβας και Λαμίας είναι 125 ωφελούμενοι.

Ερώτηση 5: Έχετε παρακολουθήσει ποτέ κάποια κατάρτιση ή επιμόρφωση σχετικά με θέματα κοινωνικής ένταξης/ενσωμάτωσης/δικτύωσης μεταναστών;

Οι Προϊστάμενοι των δύο Δήμων έχουν παρακολουθήσει κάποιο σχετικό σεμινάριο με μετανάστες (Ε.Κ.Δ.Δ.Α, Ύπατη Αρμοστεία κ.α.). Σύμφωνα με τις απαντήσεις υπάρχει επάρκεια στο εν λόγω θέμα.

Ερώτηση 6.1.:Υπάρχει επάρκεια κτηριακών υποδομών και κάλυψη εσωτερικών χώρων για τις ανάγκες των ωφελούμενων;

Κατέστη σαφές από τις απαντήσεις των Προϊσταμένων των δύο Δήμων ότι τα Κ.Ε.Μ παρουσιάζουν επάρκεια ως προς τις κτηριακές υποδομές και οι εσωτερικοί χώροι χαρακτηρίζονται επαρκείς για την

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

κάλυψη των αναγκών των ωφελούμενων. Ωστόσο, εντοπίστηκαν ορισμένες ελλείψεις αναφορικά με τις αίθουσες ατομικών συνεντεύξεων και θέματα συμβουλευτικής για τους ψυχολόγους και τους κοινωνικούς λειτουργούς, όπως επίσης και η ανάγκη εύρεσης χώρου διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας, εφόσον ενεργοποιηθεί το πρόγραμμα της Δια Βίου Μάθησης στα Κ.Ε.Μ.

Ερώτηση 6.2.: Υπάρχει διαθεσιμότητα υλικοτεχνικού εξοπλισμού (γραφική ύλη, τηλέφωνα, υπολογιστές, ερμάρια, ντουλάπες κοκ);

Το σύνολο των συμμετεχόντων απάντησε θετικά αναφορικά με την επάρκεια του υφιστάμενου υλικοτεχνικού εξοπλισμού και δεν απαιτείται επιπλέον προμήθεια ως προς τη γραφική ύλη, τις τηλεφωνικές συσκευές, τους υπολογιστές κ.ο.κ.

Ερώτηση 6.3.: Οι ωφελούμενοι είναι ευχαριστημένοι (με τις κτηριακές υποδομές, τους εσωτερικούς χώρους, τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό);

Οι ωφελούμενοι δεν έχουν εκφράσει κάποιο παράπονο ή δυσαρέσκεια σχετικά με τους χώρους των Κ.Ε.Μ. Όλοι οι ερωτηθέντες απάντησαν ότι οι ωφελούμενοι είναι ικανοποιημένοι από τις κτηριακές υποδομές των Κέντρων Κοινότητας με Παράρτημα Κ.Ε.Μ.

Ερώτηση 7: Οι ωφελούμενοι γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους; Υπάρχει κάποιος που τους ενημερώνει για όλα αυτά;

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτηθέντων οι ωφελούμενοι γνωρίζουν σε έναν μεγάλο βαθμό τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Τα Παραρτήματα Κ.Ε.Μ μεριμνούν ώστε να τους ενημερώνουν και να τους παρέχουν διευκρινίσεις αναφορικά με τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι παρόλο που οι ωφελούμενοι γνωρίζουν, κατά γενική ομολογία, τα δικαιώματά τους, σχετικά με τις υποχρεώσεις τους αρκετές φορές θέτουν ερωτήματα/απορίες προς τους υπευθύνους των Κ.Ε.Μ, που χρήζουν διευκρινίσεων.

Ερώτηση 8: Υπάρχει ανάγκη για επιδόματα; Θεωρείτε ότι χρήση των επιδομάτων κάνουν μόνο άνθρωποι που έχουν ανάγκη ή και περαιτέρω;

Λαμβάνοντας υπόψη τις τοποθετήσεις των ερωτηθέντων η επιδοματική πολιτική κρίνεται απαραίτητη. Είναι γεγονός ότι η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός στην Ελλάδα απειλούν πάνω από έναν στους τέσσερις πολίτες (26,1%) - σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το 2023 - ποσοστό ελάχιστα

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

βελτιωμένο σε σύγκριση με το 2022 (26,2%). Πρόκειται για ένα από τα υψηλότερα ποσοστά στην Ευρώπη, ενώ παρά τη βελτίωση των σχετικών δεικτών σε σύγκριση με την περίοδο της κρίσης, η απόσταση που μας χωρίζει από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο είναι μεγάλη. Αναφορικά με τα κοινωνικά επιδόματα των Κ.Ε.Μ, επισημαίνεται ότι αυτά περιλαμβάνουν παροχές κοινωνικής βοήθειας (όπως το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (Ε.Ε.Ε.), το επίδομα στέγασης, το επίδομα θέρμανσης κ.λπ.), οικογενειακά επιδόματα (όπως επιδόματα τέκνων), καθώς και επιδόματα ή βοηθήματα ανεργίας, ασθένειας, αναπηρίας ή ανικανότητας ή και εκπαιδευτικές παροχές. Οι ωφελούμενοι των Κ.Ε.Μ έχουν ανάγκη τα επιδόματα για την εξασφάλιση των οποίων γίνεται ενδελεχής έλεγχος και τηρούνται όλες οι προβλεπόμενες διαδικασίες από τα Στελέχη των Κ.Ε.Μ για τους δικαιούχους, ώστε να μην αποκλείονται αδίκως οι ωφελούμενοι. Ωστόσο, είναι έντονο το φαινόμενο της μαύρης εργασίας (επανασύνδεση ρεύματος μέσω ειδικής διαχείρισης, προβλήματα που ανακύπτουν αναφορικά με το ΚΕΑ), η εξάλειψη του οποίου φαντάζει αδύνατη και δυσχεραίνει την κατάσταση και την ευρυθμία των Κ.Ε.Μ.

Ερώτηση 9: Πόσο ικανοποιητική είναι η συνεργασία σας με ωφελούμενους;

Η συνεργασία του προσωπικού των Κ.Ε.Μ με τους ωφελούμενους είναι πολύ ικανοποιητική. Το διακριτικό και ειλικρινές ενδιαφέρον του ανθρώπινου δυναμικού των Κ.Ε.Μ έχει κτίσει σχέση εμπιστοσύνης και ικανοποίησης με τους ωφελούμενους.

Ερώτηση 10: Υπάρχει διασύνδεση, σύμπραξη και αλληλεπίδραση με άλλους φορείς (ΜΚΟ, σύλλογοι, οργανώσεις κοκ.).

Σύμφωνα με τους Προϊσταμένους των Δήμων υπάρχει διασύνδεση, σύμπραξη και συνεργασία με άλλους φορείς όπως Κέντρα υγείας, Νοσοκομεία, Δικαστήρια, Σχολεία κ.α. στο πλαίσιο της συμβουλευτικής και της παραπομπής των ωφελούμενων.

Ερώτηση 11: Αναλαμβάνετε δράσεις και πρωτοβουλίες σχετικά με ωφελούμενους και εάν ναι τι είδους;

Παρατηρήθηκε ότι και στα δύο Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) δεν έχουν γίνει δράσεις και δεν έχουν ληφθεί πρωτοβουλίες σχετικά με τους ωφελούμενους. Οι ερωτηθέντες εξέφρασαν την κοινή επιθυμία τους να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν δράσεις και να ληφθούν πρωτοβουλίες σχετικά με τους ωφελούμενους με την προϋπόθεση ότι θα διαμορφωθεί η κατάλληλη μεταναστευτική πολιτική με τη συναίνεση όλων των πολιτικών δυνάμεων αφού έχει γίνει πλέον συνείδηση ότι το μεταναστευτικό και προσφυγικό φαινόμενο δεν είναι παροδικό, αλλά έχει μονιμότερα χαρακτηριστικά.

Ερώτηση 12: Παρακαλώ προσδιορίστε συνοπτικά τα εμπόδια/περιορισμούς για την ένταξη και την ενσωμάτωση των ωφελούμενων.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των Προϊσταμένων των δύο Κ.Ε.Μ, βασικό εμπόδιο για τη διεκπεραίωση των αιτημάτων των ωφελούμενων (π.χ. χορήγηση αδειών διαμονής) αποτελεί η μάστιγα της γραφειοκρατίας. Επίσης δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στο χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και τον υψηλό αναλφαβητισμό των μεταναστών και των προσφύγων, παράγοντες που παρακωλύουν την ομαλή ένταξή τους στην τοπική κοινωνία. Άλλωστε η χαμηλή εξειδίκευση των ωφελούμενων, λόγω των παραπάνω παραγόντων, παρεμποδίζει την απορρόφησή τους στην αγορά εργασίας.

Ερώτηση 13: Παρακαλώ αναφέρετε πιθανές λύσεις και αλλαγές όσον αφορά τα Κ.Ε.Μ.

Σύμφωνα με τους συνεντευξιζόμενους η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και του κοινωνικού και πολιτισμικού πλαισίου της χώρας αποτελούν ένα βασικό εργαλείο για την ομαλή τους ένταξη στην ελληνική κοινωνία και στην πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας. Ακόμα, η δραστηριοποίηση στον χώρο της εκπαίδευσης προσφέροντας προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης σε ωφελούμενους, επισημάνθηκε από τους συμμετέχοντες. Επιπλέον κρίθηκε απαραίτητη η βελτίωση του υπάρχοντος πληροφοριακού συστήματος ώστε να αντιμετωπιστούν προβλήματα γραφειοκρατίας. Τέλος, προτάθηκε η ενεργοποίηση της Δια Βίου Μάθησης η οποία θα περιλαμβάνει την πρόσληψη εκπαιδευτικών για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.

3.2. Αποτελέσματα Συντονιστών και Στελεχών Κ.Ε.Μ.

Στην Ενότητα αυτή αναλύονται τα αποτελέσματα που συλλέχθηκαν από δύο (2) Συντονιστές των Κέντρων Κοινότητας των Δήμων με Παράρτημα Κ.Ε.Μ, από έναν (1) Συντονιστή Κ.Ε.Μ, έναν (1) Ψυχολόγο, έναν (1) Διαμεσολαβητή και έναν (1) Νομικό. Ακολουθούν τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων, τα οποία αποτελούνται από τρία (3) διακριτά μέρη.

3.2.1. Ανάλυση Α' Μέρους Ερωτηματολογίου

Α1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΟΜΩΝ

Δομή (ονομασία)	Δικαιούχος	Δήμος
ΚΕΝΤΡΟ ΈΝΤΑΞΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΛΑΜΙΕΩΝ	ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	ΛΑΜΙΕΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΈΝΤΑΞΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΘΗΒΑΙΩΝ	ΔΗΜΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ	ΘΗΒΑΙΩΝ

Πίνακας 4: Πληροφοριακά Στοιχεία Κ.Ε.Μ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

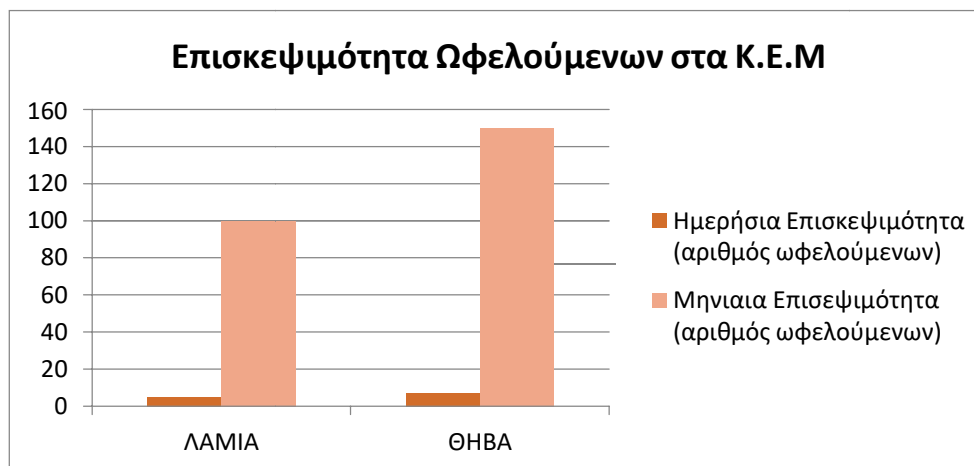
A2. ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΚΑΙ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ ΔΟΜΩΝ

A2.1. Αναφέρετε το προσωπικό της Δομής, τις ειδικότητες τους και τη σχέση εργασίας με τη Δομή (πλήρους ή μερικής απασχόλησης, σύμβαση έργου κ.ο.κ.).

Κέντρο Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ)	Ειδικότητα	Αριθμός στελεχών	Σχέση εργασίας
ΘΗΒΑ	Διαπολιτισμικός Μεσολαβητής	1	Ε.Ε.Τ.Α.Α.- Ι.Δ.Ο.Χ.
	Κοινωνικός Λειτουργός (αναμένεται πρόσληψη αποκλειστικά για Κ.Ε.Μ)	1	Ι.Δ.Ο.Χ.
	Νομικός	1	ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΘΗΒΑΙΩΝ
	Ψυχολόγος	1	Ι.Δ.Ο.Χ.
	Φιλολόγος	1	Σ.Μ.Ε
ΛΑΜΙΑ	Διαπολιτισμικός Μεσολαβητής	1	Ι.Δ.Ο.Χ.
	Κοινωνικός Λειτουργός	2	Ι.Δ.Ο.Χ.
	Νομικός	1	Ι.Δ.Ο.Χ.
	Ψυχολόγος	1	Ι.Δ.Ο.Χ.

Πίνακας 5: Προσωπικό δομής, ειδικότητες, αριθμός στελεχών και σχέση εργασίας στα Κ.Ε.Μ

Ερώτηση A2.2. Πόσοι ωφελούμενοι (ΜΟΝΑΔΙΚΟΙ) εξυπηρετούνται μηνιαίως και πόσοι σε καθημερινή βάση;

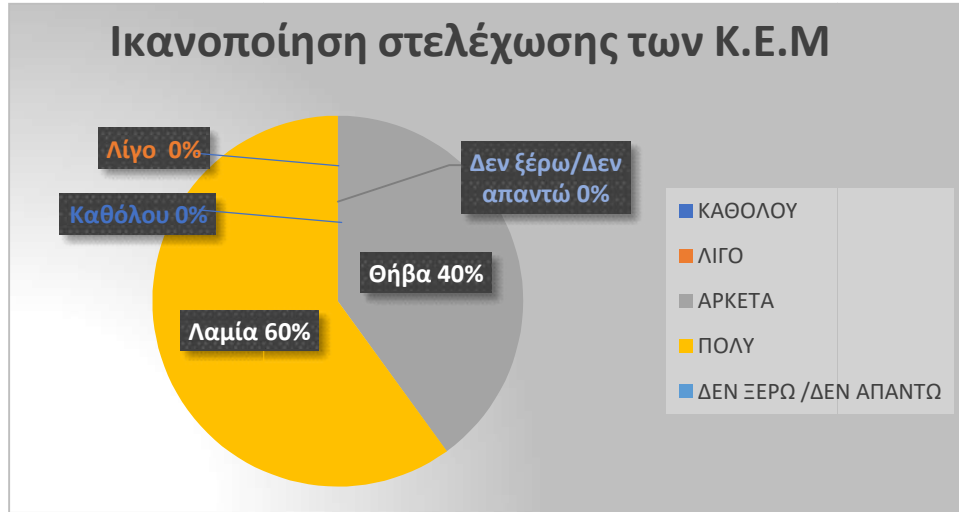

Γράφημα 7: Μηνιαία και καθημερινή επισκεψιμότητα Κ.Ε.Μ

Η επισκεψιμότητα στο Κ.Ε.Μ του Δήμου Λαμιέων και του Δήμου Θηβαίων είναι 6 ωφελούμενοι ημερησίως και 125 σε μηνιαία βάση.

3.2.2. Ανάλυση Β' Μέρους Ερωτηματολογίου

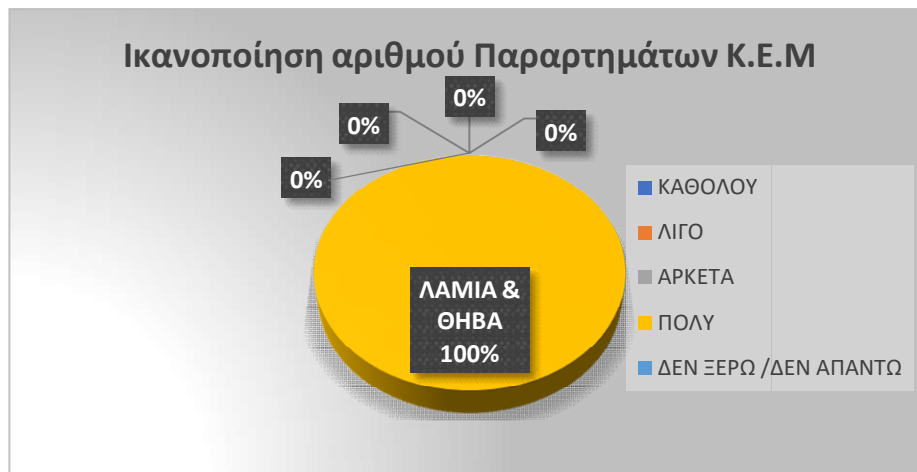
Ερώτηση Β.1: Είστε ικανοποιημένος /-η από τις ειδικότητες που στελεχώνουν το Κέντρο Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ);

Γράφημα 8: Βαθμός ικανοποίησης από την στελέχωση των Κ.Ε.Μ

Σύμφωνα με το παραπάνω Γράφημα η στελέχωση του Κ.Ε.Μ Λαμίας είναι πολύ ικανοποιητική σε ποσοστό 60% σε σχέση με το Κ.Ε.Μ της Θήβας που το ποσοστό ικανοποίησης ανέρχεται σε 40%. Επισημάνθηκε από τους ερωτηθέντες ότι η επιπλέον στελέχωση με προσωπικό διαφόρων ειδικοτήτων θα ενισχύσει τον ρόλο και το έργο των Κ.Ε.Μ και των δυο Δήμων. Μια επισήμανση που έγινε σχεδόν από το σύνολο του προσωπικού των Κ.Ε.Μ. σε σχέση με την επάρκεια των ειδικοτήτων είναι η προσθήκη στο εργατικό δυναμικό ψυχολόγου και διοικητικού υπαλλήλου. Ο αυξημένος όγκος εργασίας, η εξυπηρέτηση των ωφελούμενων για τα προνοιακά επιδόματα, η τήρηση των απαραίτητων αρχείων και η ολοένα μεγαλύτερη απαίτηση φοροτεχνικών πληροφοριών αποτελούν τους κυριότερους λόγους της επιπλέον επιφόρτισης των αρμοδιοτήτων άρα και της άμεσης ανάγκης νέων προσλήψεων. Σε πιθανή μελλοντική αναμόρφωση των Κ.Ε.Μ ως απαραίτητη επίσης αναφέρθηκε η μετατροπή των συμβάσεων μερικής απασχόλησης σε συμβάσεις πλήρους ωραρίου (8ωρο)π.χ. η σύμβαση του Ψυχολόγου στον Δήμο Λαμιέων.

Ερώτηση Β.2.: Είστε ικανοποιημένος /-η από τον αριθμό των Παραρτημάτων Κ.Ε.Μ;

Γράφημα 9: Βαθμός ικανοποίησης από τον αριθμό των Παραρτημάτων Κ.Ε.Μ

Η ύπαρξη των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) αποτελούν κομβικές δομές της τοπικής αυτοδιοίκησης και τοπικά σημεία αναφοράς για μεταναστευτικούς πληθυσμούς. Λαμβάνοντας υπόψη τις απαντήσεις των Συντονιστών και των Στελεχών των Κ.Ε.Μ ο αριθμός των Παραρτημάτων Κ.Ε.Μ κρίνεται επαρκής σε επίπεδο Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, δεδομένου τον αριθμό των ωφελουμένων που προσέρχονται στα δύο Κ.Ε.Μ σε καθημερινή και μηνιαία βάση.

Ερώτηση Β.3.: Έχουν ενεργοποιηθεί οι δράσεις διαπολιτισμικής μεσολάβησης από την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.);

Ναι έχουν ενεργοποιηθεί. Η συνεχιζόμενη δράση με τίτλο «Ενίσχυση/Πρώθηση υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε Κέντρα Κοινότητας (Κ.Κ.)/Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ)» αφορά στη συνέχιση των υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης που παρέχονται από τους Διαπολιτισμικούς Μεσολαβητές, οι οποίοι προσλήφθηκαν, καταρτίστηκαν και διατέθηκαν για απασχόληση από την Ε.Ε.Τ.Α.Α. στα Κέντρα Κοινότητας/Κέντρα Ένταξης Μεταναστών των ΟΤΑ Α' βαθμού, κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Στοχεύει στην επίτευξη της ισότιμης ενημέρωσης και υποστήριξης πολιτών τρίτων χωρών (μετανάστες, αιτούντες και δικαιούχους διεθνούς/προσωρινής προστασίας) για τις υπηρεσίες που παρέχονται από τα Κέντρα Κοινότητας και αποσκοπούν:

- Στη βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου.
- Στη διευκόλυνση της επικοινωνίας τους με δημόσιους οργανισμούς ή με άλλους τοπικούς φορείς/δομές.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

- Στην υποβοήθηση δημιουργίας σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ των μελών των μεταναστευτικών/προσφυγικών κοινοτήτων και της τοπικής κοινωνίας, συμβάλλοντας έτσι στην εξάλειψη των αρνητικών στερεοτύπων και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Ερώτηση Β.4.: Ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες ανά άξονα προσφέρονται για την κάλυψη των αναγκών των ωφελούμενων;

Λαμβάνοντας υπόψη τις απαντήσεις των ερωτηθέντων και στα δύο Κ.Ε.Μ υπάρχει επάρκεια στην παροχή υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων που αφορούν την ενημέρωση, συμβουλευτική και εξυπηρέτηση σε νομικά ζητήματα, καθώς και στη διασύνδεση με προγράμματα και υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης που υλοποιούν τα ίδια τα Κ.Ε.Μ, ο Δήμος και άλλοι φορείς (π.χ. παραπομπή σε Δ.ΥΠ.Α για εύρεση εργασίας και διεκπεραίωση αιτημάτων ωφελούμενων επιδοματικού χαρακτήρα κ.α.). Ωστόσο παρατηρούνται κάποιες διαφοροποιήσεις μεταξύ των 2 παραρτημάτων Κ.Ε.Μ, καθώς το εύρος των υπηρεσιών που δύναται να παρέχει το καθένα είναι αλληλένδετο με τη στελέχωσή του. Στόχος σε κάθε περίπτωση είναι η ένταξη, η ενσωμάτωση και η συμπερίληψη των προσφύγων και των μεταναστών στον κοινωνικό ιστό της χώρας, κάτι που αποτελεί κοινή συνισταμένη των Κ.Ε.Μ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Στην πλειονότητα τους τα Κ.Ε.Μ καλύπτουν τις περισσότερες από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των 3 βασικών πυλώνων των Κ.Ε.Μ, όπως αυτές καθορίζονται από τον οδηγό εφαρμογής των Κ.Ε.Μ και πιο συγκεκριμένα:

Άξονας 1: Ενημέρωση, εξυπηρέτηση, συμβουλευτική στήριξη για θέματα ένταξης και δικτύωσης μεταναστών.

- Ενημέρωση και ψυχοκοινωνική υποστήριξη.
- Ανάπτυξη μαθησιακής στήριξης παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας και ενημέρωση δράσεων γλωσσικής κατάρτισης ενηλίκων.
- Ευαισθητοποίηση τοπικής κοινωνίας για την καταπολέμηση ξενοφοβίας και ρατσισμού.
- Στήριξη στη συμμετοχή των ωφελούμενων σε οργανώσεις και συλλόγους διαπολιτισμικού και διαθρησκευτικού διαλόγου.

Άξονας 2: Συνεργασία και παραπομπή αιτημάτων σε άλλες σχετικές Δομές και Φορείς (Σ.Ε.Μ, Μ.Κ.Ο, Κοινωνικές Υπηρεσίες).

- Διάγνωση προβλημάτων και παραπομπή σε εξειδικευμένες δομές/υπηρεσίες (ξενώνες φιλοξενίας γυναικών, δημοτικά ιατρεία, σχολεία, δομές ΑΜΕΑ).
- Πληροφόρηση για νομικά ζητήματα που τους αφορούν και σχετίζονται με τη νόμιμη διαμονή τους.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

- Ένταξη των ομάδων-στόχου σε προγράμματα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας, κατάρτισης, απασχόλησης, αναγνώριση δεξιοτήτων και τίτλων, συνεργασία με την τοπική αγορά εργασίας.

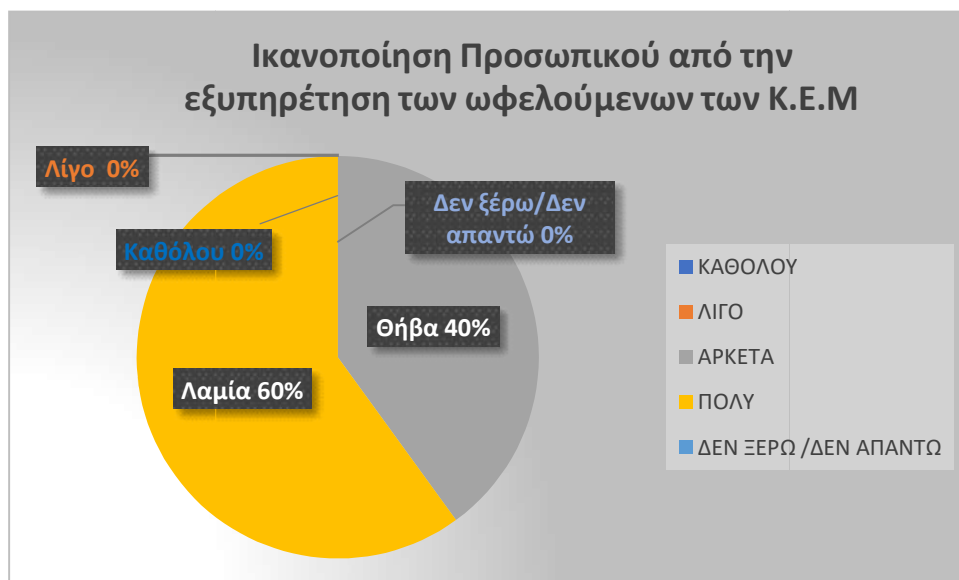
Άξονας 3: Παράλληλες Δράσεις για την αναγνώριση Κοινωνικής Ένταξης.

- Μαθήματα ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ελληνικού πολιτισμού.
- Διαπολιτισμικές δράσεις με έμφαση την συνύπαρξη παιδιών και νέων αλλοδαπών και γηγενών.
- Δράσεις για την προώθηση της πρόσβασης των μεταναστών και δικαιούχων διεθνής προστασίας στην αγορά εργασίας.

Ερώτηση Β.5.: Προσδιορίστε τρεις, κατά σειρά προτεραιότητας, από τις ανωτέρω παρεχόμενες υπηρεσίες που συγκεντρώνουν την ευρύτερη αποδοχή από τους ωφελούμενους.

Στην πλειονότητα των Κ.Ε.Μ οι υπηρεσίες οι οποίες έχουν τη μεγαλύτερη απήχηση από τους ωφελούμενους, κατά σειρά προτεραιότητας, είναι η ψυχοκοινωνική, νομική και εργασιακή υποστήριξη και η παραπομπή τους σε λοιπές Υπηρεσίες και Φορείς. Από το σύνολο του προσωπικού των Κ.Ε.Μ επισημάνθηκε η ανάγκη για υλοποίηση δράσεων για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Την πλήρη αποδοχή των ωφελούμενων απολαμβάνουν οι υπηρεσίες επιδοματικής πολιτικής.

Ερώτηση Β.6.: Είστε ικανοποιημένος /-η με τη διαδικασία εξυπηρέτησης των ωφελούμενων; (π.χ. αδυναμία συνεννόησης, περιοδική υπερφόρτωση υπηρεσιών, μεγάλος αριθμός ωφελούμενων).

Γράφημα 10: Βαθμός ικανοποίησης Συντονιστών και Στελεχών από την εξυπηρέτηση ωφελούμενων των Κ.Ε.Μ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα οι Συντονιστές και τα Στελέχη του Κ.Ε.Μ Λαμίας διαφαίνονται πολύ ικανοποιημένα (σε ποσοστό 60%) όσον αφορά την εξυπηρέτηση των ωφελούμενων, ενώ ο Συντονιστής και τα Στελέχη της Θήβας είναι λιγότερο ικανοποιημένοι (σε ποσοστό 40%), καθώς υπάρχει έλλειψη Κοινωνικού Λειτουργού και διοικητικού προσωπικού. Η επικοινωνία και η συνεργασία του προσωπικού των Κ.Ε.Μ βρίσκεται σε υψηλό επίπεδο με διακριτούς ρόλους και συνεχή διεπαφή και αλληλοϋποστήριξη. Η περιοδική υπερφόρτωση υπηρεσιών και ο μεγάλος αριθμός προσέλευσης των ωφελουμένων κατά τους μήνες αιχμής (Ιούλιος και Σεπτέμβριος) αντιμετωπίζεται ομαλά από το προσωπικό των Κ.Ε.Μ, με τυχόν μικρό προβλήματα.

Ερώτηση Β.7.: Ποιες είναι οι δυσκολίες που προκύπτουν από τη λειτουργία του Κέντρου και τις παρεχόμενες υπηρεσίες; (π.χ. γραφειοκρατία, αδυναμία διασύνδεσης με άλλες υπηρεσίες, μηχανοργάνωση).

Οι δυσκολίες που ανακύπτουν από τη λειτουργία των δύο Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) αφορούν ζητήματα γραφειοκρατίας. Σχετικά με αυτό οι απόψεις δίστανται καθώς από τη μια πλευρά η έννοια της γραφειοκρατίας καθίσταται απαραίτητη για τον τρόπο οργάνωσης και λήψης αποφάσεων αφού πρέπει να τηρείται απαρέγκλιτα το θεσμικό πλαίσιο. Ωστόσο, η γραφειοκρατία παρακωλύει τις διαδικασίες και τους ρόλους των Κ.Ε.Μ. Η δημιουργία ενός Ενιαίου Πληροφοριακού Σύστημα (ΕΠΣ), θα αποτελέσει τον βασικό άξονα για τη διασύνδεση και επικοινωνία των επιπέδων διαχείρισης/διοίκησης.

Ερώτηση Β.8.: Είστε ικανοποιημένος/-η με τους χώρους που στεγάζουν τις υπηρεσίες των Δήμων, τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό και την τοποθεσία του κέντρου;

Η πλειοψηφία των Συντονιστών και των Στελεχών των Κ.Ε.Μ είναι ικανοποιημένη από τους χώρους που στεγάζουν τις υπηρεσίες με μικρές παρατηρήσεις στην έλλειψη χώρου διεξαγωγής συνεδριών. Ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός και η τοποθεσία του κέντρου είναι ικανοποιητική. Στο σημείο αυτό τονίστηκε από τους ερωτηθέντες η ανάγκη για εύρεση κτηρίου ή/και χώρου στον οποίο θα απασχολείται αποκλειστικά ο εκπαιδευτικός (Φιλόλογος) στο πλαίσιο της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και της κατάρτισης των ωφελούμενων, εφόσον υλοποιηθεί η Δια Βίου στα Κ.Ε.Μ., όπως επίσης και εξατομικευμένων χώρων για συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική στήριξη από τους ψυχολόγους και τους κοινωνικούς λειτουργούς.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

Ερώτηση Β.9.: Σύμφωνα με τις παραπάνω απαντήσεις πόσο ευέλικτη θεωρείτε τη δομή; Υπάρχουν εναλλακτικοί τρόποι παρέμβασης για την επίλυση των προβλημάτων;

Μολονότι, όλοι οι Συντονιστές και τα Στελέχη εξέφρασαν σημαντική ικανοποίηση στον τρόπο που παρέχουν τις υπηρεσίες τους προς τα μέλη των μεταναστευτικών ομάδων και τον θεωρούν αρκετά ευέλικτο, από την άλλη μεριά, υπάρχει μια διάχυτη αναγνώριση ότι αυτό αφορά μέχρι το σημείο που τελειώνουν οι αρμοδιότητες τους. Οι τρόποι παρέμβασης για την επίλυση των προβλημάτων από την πλευρά των Κ.Ε.Μ ακολουθούν τις προβλεπόμενες διαδικασίες και δεν παρεκκλίνουν από αυτές. Σε κάθε περίπτωση θα ήταν εύλογο τα Κ.Ε.Μ να ενσωματώσουν εναλλακτικούς και πρωτοπόρους τρόπους ώστε να ενισχύσουν την ευελιξία τους και την αποτελεσματικότητά τους.

3.2.3. Ανάλυση Γ' Μέρους Ερωτηματολογίου

Ερώτηση Γ.1.: Είναι αποτελεσματικές οι δράσεις των Κ.Ε.Μ σε σχέση με την επίτευξη του βασικού στόχου τους; Σε ποιο βαθμό είστε ικανοποιημένοι.

Για να χαρακτηριστεί επιτυχής και αποτελεσματική η ενσωμάτωση των μεταναστών στην τοπική κοινωνία θα πρέπει να υπάρχει δημιουργία και διάχυση ευκαιριών πλήρους συμμετοχής σε αυτήν. Οι ερωτηθέντες διατηρούν μια ικανοποιητική άποψη για την αποτελεσματικότητα και την προσφορά της εργασίας τους. Ωστόσο, οι δράσεις πολλές φορές είναι αποσπασματικές, δεν ανταποκρίνονται στις αυξημένες ανάγκες και ιδιαιτερότητες των ωφελούμενων και παρουσιάζονται ελλιπείς. Η παρέμβαση οφείλει και πρέπει να είναι άμεσα λειτουργική απαλλαγμένη από χρονοβόρες διαδικασίες ενώ ο κοινωνικός ενταξιακός προσανατολισμός πρέπει να είναι διακριτός και σαφής προς όλους.

Ερώτηση Γ.2.: Έχουν σχεδιαστεί νέες δράσεις για την ένταξη του μεταναστευτικού πληθυσμού;

Αναφορικά με την ανάπτυξη συμπληρωματικών και παράλληλων δράσεων για την κατοχύρωση ίσων ευκαιριών και διασφάλιση της ομαλής ένταξης των ωφελούμενων στην τοπική κοινωνία δεν έχουν σχεδιαστεί ή δρομολογηθεί νέες δράσεις σύμφωνα με τις απαντήσεις των ερωτηθέντων. Στο παρελθόν έχουν πραγματοποιηθεί σεμινάρια και καταρτίσεις του προσωπικού των Κ.Ε.Μ σε θέματα μεταναστευτικής πολιτικής, εκμάθησης και προώθησης της ελληνικής γλώσσας και διαπολιτισμικότητας.

Ερώτηση Γ.3.: Αναφέρετε πιθανές ελλείψεις που αντιμετωπίζει ο φορέας κατά την εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου:

Σύμφωνα με τους ερωτηθέντες διαπιστώνονται ορισμένες ελλείψεις αναφορικά με την προσαρμογή του θεσμικού πλαισίου των Κ.Ε.Μ το οποίο πρέπει να καταστεί πιο λιτό και σαφές. Επιπλέον,

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

το ισχύον θεσμικό πλαίσιο πρέπει να παραμείνει αμετάβλητο για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και να προβλέπει σαφείς και διακριτούς ρόλους σε κάθε επίπεδο διοίκησης. Πιο συγκεκριμένα, οι συμμετέχοντες εξέφρασαν την επιθυμία τους να απεμπλακούν από κυρίως φύσεως διοικητικά θέματα, ώστε να εστιάσουν στον ρόλο τους και σε δράσεις στο πεδίο (π.χ. Κοινωνικοί Λειτουργοί). Τέλος, επισημάνθηκε ο σχεδιασμός και η ανάληψη δράσεων σχετικά με τη διαπολιτισμικότητα.

Ερώτηση Γ.4.: Παρακαλώ προσδιορίστε συνοπτικά τα εμπόδια/περιορισμούς για την ένταξη και την ενσωμάτωση των ωφελούμενων:

Οι ερωτηθέντες εξέφρασαν ότι η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για τους ωφελούμενους στο πλαίσιο της ένταξής τους. Είναι γεγονός ότι η Ελλάδα αποτελεί χώρα προσωρινής διαμονής, για την πλειοψηφία των ωφελούμενων, με αποτέλεσμα να μην επιθυμούν την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας καθολικά, αλλά σε καθαρά επικοινωνιακό επίπεδο. Επιπλέον, αναφέρθηκε η μάστιγα της ξеноφοβίας, με το σύνολο των διακρίσεων και των περιορισμών που αντιμετωπίζουν οι ωφελούμενοι καθημερινά από την ελληνική κοινωνία. Τέλος, η λειτουργία των Κ.Ε.Μ περιλαμβάνει, ως επί το πλείστον, διαδικασίες και αρμοδιότητες που αφορούν αμιγώς την παροχή επιδομάτων στους ωφελούμενους ώστε να παραγκωνίζονται εξίσου σημαντικές υπηρεσίες και ρόλοι.

Ερώτηση Γ.5.: Παρακαλώ αναπτύξτε συνοπτικά τις προτάσεις σας για βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών:

Σύμφωνα με τις προτάσεις που υπέδειξαν οι συνεντευξιαζόμενοι, πρωταρχική ανάγκη είναι η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών διοικητικής φύσης. Εξίσου σημαντική, κατέστη και η μη επάρκεια του προσωπικού διαφόρων ειδικοτήτων όπως και οι προσλήψεις που πρέπει να γίνουν στο δυναμικό του διοικητικού προσωπικού και εκπαιδευτικών. Πιο συγκεκριμένα, τα Κ.Ε.Μ χρήζουν ειδικών διαμορφωμένων χώρους ή/και αιθουσών διεξαγωγής συνεδριών τόσο για ψυχοκοινωνική υποστήριξη όσο και για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Το παραπάνω θα συμβάλει στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και στη διασφάλιση της εχεμύθειας. Τέλος, μια πρόταση που έγινε και από τα δύο παραρτήματα Κ.Ε.Μ είναι η απεμπλοκή των Συντονιστών από τις διοικητικές διαδικασίες που αφορούν τα Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ), δηλαδή από την διεκπεραίωση των κοινωνικών επιδομάτων.

4. Συμπεράσματα

Ο κοινωνικός αντίκτυπος των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είναι πολύπλευρος. Αναμένονται θετικά αποτελέσματα με τη σωστή διαχείριση του εν λόγω θέματος. Η επιτυχία της λειτουργίας των Κ.Ε.Μ εξαρτάται από την καλή συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες, την εφαρμογή σωστών πολιτικών ένταξης από τους ΟΤΑ καθώς την αντιμετώπιση των προκλήσεων που σχετίζονται με προκαταλήψεις και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Η τοπική αυτοδιοίκηση διαδραματίζει έναν καίριο ρόλο στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, ο οποίος ενισχύεται διαρκώς τα τελευταία χρόνια, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Παρόλο που το κράτος αποτελεί τον κύριο διαμορφωτή της τοπικής αυτοδιοίκησης, μέσα από τη μελέτη του θεσμού των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) και της παρούσας έρευνας στις δομές της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, προέκυψε η ανάγκη για συνεχή αναβάθμιση του ρόλου της.

Τα Κ.Ε.Μ αποτελούν μια καλή πρακτική και στόχος είναι η συνέχιση και επέκτασή τους, γεγονός που ενισχύεται και από το άρθρο 101 του Ν.5041/2023, το οποίο αφορά τη συνέχιση συγχρηματοδοτούμενων δομών για την ενίσχυση κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού και ρυθμίσεις απασχόλησης προσωπικού για την προγραμματική περίοδο 2021-2027.

Τα υφιστάμενα Κ.Ε.Μ στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας καλύπτουν σε σημαντικό βαθμό τον αριθμό των νόμιμων μεταναστών που απευθύνονται σε αυτά, τα οποία μεριμνούν για την αποτελεσματικότερη κάλυψη των αναγκών και την πρόσβασή τους στα βασικά αγαθά και υπηρεσίες. Στο πλαίσιο αυτό, η Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης (Δ.Κ.Ε) σχεδιάζει και προωθεί στο πλαίσιο της Νέας Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, τη γεωγραφική επέκταση και την ενίσχυση των υπηρεσιών των Κ.Ε.Μ, μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Π.Ε.Π) της περιόδου 2021-2027 (συγχρηματοδότηση Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ+)).

Πιο συγκεκριμένα, από την ανάλυση των συμπερασμάτων προέκυψε ότι τα Κ.Ε.Μ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας επιφορτίζονται με μεγάλο όγκο εργασίας, κυρίως, κατά τους μήνες αιχμής (Ιανουάριος και Ιούλιος) και σε συνδυασμό με τις πολύπλοκες διαδικασίες, οι οποίες πολλές φορές είναι απαιτητικές και χρονοβόρες. Αυτό καθιστά απαραίτητη την επιπλέον στελέχωσή τους από προσωπικό πλήρους ωραρίου(8ωρο), με απλούστερες διαδικασίες προσλήψεων. Την πρώτη θέση σε ζήτηση κατέχουν οι διοικητικοί, διότι θα αποδεσμεύσουν τους Κοινωνικούς Λειτουργούς και τους Κοινωνιολόγους από διοικητικές εργασίες με αποτέλεσμα να έχουν περισσότερο χρόνο για εργασία στο πεδίο. Ακολουθούν σε ζήτηση οι νομικοί, καθώς απαιτείται συμβουλευτική κάλυψη για την επίλυση νομικών προβλημάτων και την παραπομπή των ωφελούμενων σε αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες. Επιπλέον, υπάρχει ανάγκη για ειδικότητες άλλων επιστημονικών πεδίων, όπως παιδαγωγοί που θα συμβάλλουν στη μείωση του

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

αναλφαβητισμού ενώ απαραίτητοι κρίνονται και οι ψυχολόγοι που θα ενισχύσουν το ρόλο των Παραρτημάτων.

Ακόμα, η λειτουργία των Κ.Ε.Μ βασίζεται σε ένα σύνολο παρεχόμενων υπηρεσιών, όπως ενημέρωση, εξυπηρέτηση και συμβουλευτική στήριξη για θέματα ένταξης και δικτύωσης μεταναστών. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να υλοποιούνται σε ένα πιο εξατομικευμένο πλαίσιο ώστε να αποφεύγονται καταστάσεις αποκλεισμού. Ωστόσο, η λειτουργία τους περιλαμβάνει, ως επί το πλείστον, διαδικασίες και αρμοδιότητες που αφορούν την παροχή επιδομάτων με αποτέλεσμα να παραγκωνίζονται εξίσου σημαντικές υπηρεσίες και ρόλοι.

Επιπρόσθετα, επισημάνθηκαν οι δυσκολίες που ανακύπτουν από τη λειτουργία των δύο Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ), οι οποίες αφορούν ζητήματα γραφειοκρατίας. Σχετικά με αυτό οι απόψεις δίστανται καθώς από τη μια πλευρά η έννοια της γραφειοκρατίας καθίσταται απαραίτητη για τον τρόπο οργάνωσης και λήψης αποφάσεων των Κ.Ε.Μ, αφού πρέπει να τηρείται απαρέγκλιτα το θεσμικό πλαίσιο, ενώ από την άλλη η ίδια παρακωλύει τη λειτουργία τους και τις διαδικασίες διεκπεραίωσης των αιτημάτων των ωφελούμενων. Τέλος, διαπιστώθηκε ότι το θεσμικό πλαίσιο πρέπει να καταστεί πιο σαφές και να ορίσει διακριτούς ρόλους σε κάθε επίπεδο διοίκησης.

Η δημιουργία ενός Ενιαίου Πληροφοριακού Σύστημα (ΕΠΣ), θα αποτελέσει τον βασικό άξονα για τη διασύνδεση και επικοινωνία των επιπέδων διαχείρισης/διοίκησης. Στο ΕΠΣ θα τηρούνται τρία ενιαία μητρώα: το Μητρώο Ωφελουμένων, το Μητρώο Φορέων (παρόχων υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας) και το Μητρώο Επιδομάτων και Προγραμμάτων, ενώ θα διασυνδέεται με τα υφιστάμενα πληροφοριακά συστήματα των φορέων και υπηρεσιών.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, τα Κ.Ε.Μ χαρακτηρίζονται επαρκή ως προς τις κτηριακές υποδομές και τους εσωτερικούς χώρους την κάλυψη των αναγκών των ωφελούμενων. Ωστόσο, χρήζουν δημιουργίας αιθουσών για ατομικές συνεντεύξεις και θέματα συμβουλευτικής για τους ψυχολόγους και τους κοινωνικούς λειτουργούς, όπως και για την κάλυψη των αναγκών διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας, εφόσον ενεργοποιηθεί το πρόγραμμα της Δια Βίου Μάθησης στα Κ.Ε.Μ.

Επιπλέον, αναγκαίος κρίνεται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, κατάρτισης, απασχόλησης και αναγνώρισης δεξιοτήτων και τίτλων σπουδών των ωφελούμενων των Κ.Ε.Μ. Σε αυτό μπορεί να συμβάλει η εκπαίδευση των ωφελούμενων μέσω Σ.Δ.Ε, Ι.Ε.Κ, Σ.Ε.Κ. Παρόλο που τα στελέχη των Κ.Ε.Μ έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια για θέματα μεταναστευτικής πολιτικής (Ε.Κ.Δ.Δ.Α, Ύπατη Αρμοστεία κ.α.) απαραίτητη κρίνεται η περαιτέρω διεξαγωγή σεμιναρίων Δια Βίου Μάθησης και καταρτίσεων στο πλαίσιο της ενεργητικής κοινωνικής συμμετοχής των ωφελούμενων.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

Παράλληλα, θα ήταν σκόπιμο να υιοθετηθούν δράσεις για την προώθηση της πρόσβασης των ωφελούμενων στην αγορά εργασίας. Αυτό μπορεί να υλοποιηθεί μέσω της διασύνδεσης της Δ.ΥΠ.Α με τοπικές επιχειρήσεις, οι οποίες θα επιδοτηθούν από κρατικούς φορείς, ώστε οι ωφελούμενοι να ενσωματωθούν ομαλά και αποτελεσματικά στην αγορά εργασίας, με γνώμονα τις ανάγκες της κοινωνίας.

Τα Κ.Ε.Μ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας θα μπορούσαν να διοργανώσουν εκστρατείες ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας για την καταπολέμηση της ξενοφοβίας και του ρατσισμού, ώστε να ενισχυθεί η εξάλειψη στερεότυπων και προκαταλήψεων για αυτές τις ομάδες. Ακόμα, προτείνεται η συμμετοχή σε οργανώσεις και συλλόγους διαπολιτισμικού και διαθρησκευτικού διαλόγου και πρωτοβουλίες για την προαγωγή του εθελοντισμού στο πλαίσιο της βελτίωσης της κοινωνικής πολιτικής.

Εν κατακλείδι, ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης ως προς την υποδοχή, την ένταξη και την αποφυγή του κοινοτισμού είναι καθοριστικής σημασίας. Στον άξονα αυτό, πραγματοποιείται κοινή προσπάθεια για την ομαλή κοινωνική ένταξη των μεταναστών στο τόπο που διαμένουν και εργάζονται. Αυτό μπορεί να επιφέρει πολύπλευρα και αμφίδρομα θετικά αποτελέσματα τόσο για τους ίδιους όσο και για την κοινωνία υποδοχής τους. Για να συμβεί αυτό είναι απαραίτητο να δοθεί η κατάλληλη σημασία στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, της αξίας του διαπολιτισμικού διαλόγου και να δημιουργηθούν μηχανισμοί αξιολόγησης των εφαρμοζόμενων πολιτικών ένταξης.

Βιβλιογραφία

- Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Ανακοίνωση προς το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Συνεργασία για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση-Νέο ξεκίνημα για τη στρατηγική της Λισαβόνας, Βρυξέλλες, 2.2.2005, COM (2005) 24 τελικό.
- Υπουργείο Εσωτερικών, Κωδικοποίηση νομοθεσίας που αφορά στο Ν. 3386/2005: «Είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια», με τις τελευταίες αλλαγές από τον Νόμο 4825/2021.
- Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις, Ν. 4368 (ΦΕΚ 21 Α', 2016) με τις τελευταίες αλλαγές από τον Νόμο 5134/2024
- Υπουργείο Εσωτερικών, Εξωτερικών και Εργασίας, ΚΥΑ5899/153: Καθορισμός ανώτατου αριθμού αδειών διαμονής για εργασία υπηκόων τρίτων χωρών για το έτος 2009, 11 Φεβρουαρίου 2009
- Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013, Αθήνα, Ιανουάριος 2007
- Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση 2008-2010, Αθήνα, Οκτώβριος 2008
- Γεώργας, Κ. (2009). Μεταναστευτική πολιτική και αγορά εργασίας, Σημειώσεις μαθήματος, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, Αθήνα
- Καβουνίδα, Τζ. (2003). Έρευνα για την οικονομική και κοινωνική ένταξη των μεταναστών, Παρατηρητήριο Απασχόλησης Ερευνητική-Πληροφορική Α.Ε., Αθήνα
- Καψάλης, Α. (επιμ.) (2007). Αδήλωτη απασχόληση και «νομιμοποίηση» των μεταναστών. Ηπρόκληση της μεταναστευτικής πολιτικής, ΙΝΕ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ Μελέτες Νο27, Αθήνα
- Μπάγκαβος, Χ. και Καψάλης, Α.(χ.χ). Το πλαίσιο της μεταναστευτικής πολιτικής στην Ελλάδα, στο: Μπάγκαβος, Χ., Παπαδοπούλου, Δ. και Συμεωνάκη, Μ. (επιμ.)
- Μετανάστευση και παροχή υπηρεσιών σε μετανάστες στην Ελλάδα, Πάντειο Πανεπιστήμιο ΚΕΚΜΟΚΟΠ, ΙΝΕ, Μελέτες 29, Αθήνα
- Baldwin-Edwards M. (2005), "Η ένταξη των μεταναστών στην Αθήνα. Δείκτες ανάπτυξης και στατιστικές μέθοδοι μέτρησης, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα. Baldwin-Edwards, M., 2004, Statistical data on immigrants in Greece, p.3-5
- Council Decision (EU) 2015/1523 of 14 September 2015 establishing provisional measures in the area of international protection for the benefit of Italy and of Greece., EEL 239 της 15.9.2015, σ.146 έως 156.

Λοιπές Πληροφορίες

- Σύμβαση της Γενεύης, <http://www.gcr.gr>
- Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ, <https://www.unhcr.org/>
- Συμφωνία Σένγκεν,
<https://www.europarl.europa.eu/topics/el/article/20190612STO54307/ola-osa-chreiazetai-nagnorizete-gia-ti-zoni-sengken>
- Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2009
- ΠΔ61/1999, Διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπού πρόσφυγα, ανάκληση της αναγνώρισης και απέλαση αυτού, έγκριση εισόδου των μελών της οικογένειάς του και τρόπος συνεργασίας με τον εκπρόσωπο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα (ΦΕΚ 63, τ. Α')
- Κανονισμός 343/2002, Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της οδηγίας 98/84 εκ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 1998 για τη νομική προστασία των υπηρεσιών που βασίζονται ή συνίστανται στην παροχή πρόσβασης υπό όρους (ΕΕ L 320/28.11.1998)
- ΦΕΚ (Β' Τεύχος) Αρ. Φύλλου 7919 Ιανουαρίου 2015.
<https://www.e-nomothesia.gr/kat-ygeia/n3868-2010.html>
- Υπ. Αριθμ. 349/14-6-1989 άρθρο 2 Προεδρικό Διάταγμα, παράγραφος 2.1.
<https://semnau.wordpress.com/>

Ηλεκτρονικές Πηγές

Επίσημοι διαδικτυακοί ιστότοποι της Έρευνας

- European Union Agency for Asylum, <https://euaa.europa.eu/>
- Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, <https://migration.gov.gr/>
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Υ.Δ.Ε.Π.) Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας-Στερεά Κοινωνική Συνοχή, <https://www.socialsterea.gr/>
- Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, <https://pste.gov.gr/>
- Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης ΠΣΤΕ, <https://www.gefyra.com.gr/>
- Δήμος Λαμιών, <https://www.lamia.gr/>, <https://www.lamia.gr/basiki-selida/kentro-koinotitas>
- Δήμος Θηβαίων, <https://thiva.gr/>, <https://kkoinotitasthivas.blogspot.com/>
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), <https://www.statistics.gr/el/home>
- Ετήσια έκθεση για την κατάσταση του ασύλου στην Ευρωπαϊκή Ένωση
[https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2024/06/2024 Asylum Report Executive Summ](https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2024/06/2024%20Asylum%20Report%20Executive%20Summary.pdf)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

[ary_EL.pdf](#)

- Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)
https://agriculture.ec.europa.eu/international/international-cooperation/international-organisations/oecd_el
- Capital.gr, <https://www.capital.gr/>
- Τα Νέα, <https://www.tanea.gr/>
- Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Ειδική Έκθεση, Υποστήριξη της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων από τον Frontex, <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/frontex-8-2021/el/>
- Ευρωπαϊκή Ένωση, https://european-union.europa.eu/index_el
- Κέντρο Συντονισμού για θέματα μεταναστών και προσφύγων Δήμου Αθηναίων, Υποστήριξη, πληροφόρηση και συμβουλευτική σε πρόσφυγες και μετανάστες,
<https://www.accmr.gr/services/support-information-and-advisory-to-refugees-and-migrants/>
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας, Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, <https://ypergasias.gov.gr/wp-content/uploads/>

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ακρωνύμια	
Κ.Κ	Κέντρα Κοινότητας
Κ.Ε.Μ	Κέντρα Ένταξης Μεταναστών
Ο.Τ.Α	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Ε.Κ.Τ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
Μ.Κ.Ο	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
Ε.Ε	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Κ.Δ.Δ.Α	Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
Σ.Ε.Μ	Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών
Κ.Η.Φ.Η	Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
Ε.Ε.Τ.Α.Α	Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης
Ι.Δ.Ο.Χ	Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου
Π.ΣΤ.Ε.	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας
Σ.Μ.Ε	Σύμβαση Μίσθωσης Έργου
ΑμεΑ	Άτομα με Ειδικές Ανάγκες
Η/Υ	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές
Σ.Δ.Ε	Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας
Ι.Ε.Κ	Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης
Σ.Ε.Κ	Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης
Κ.Ε.Α	Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης
Δ.ΥΠ.Α	Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης

Παράρτημα: Ερωτηματολόγια Έρευνας

Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας

Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας – Δομή «ΓΕΦΥΡΑ»

Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας

Λαμία, Νοέμβριος 2024

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ/ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Ή ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ/ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΕΡΓΟΥ

Όνοματεπώνυμο Προϊστάμενου/Προϊσταμένης Τμήματος ή Υπεύθυνου/Υπεύθυνης Έργου:

Τμήμα:.....

Ειδικότητα:.....

Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Κέντρο Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ)):

Έδρα-Ταχυδρομική Διεύθυνση:.....

1. Πόσο χρονικό διάστημα εργάζεστε με μετανάστες;
Έτη εργασίας:.....

2. Θεωρείτε ότι το προσωπικό στο Κέντρο Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) επαρκεί ή ότι η συγκεκριμένη υπηρεσία χρειάζεται επιπλέον στελέχωση;

Εξηγείστε:.....

3. Το Κέντρο Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ) εξυπηρετεί πολλούς ωφελούμενους καθημερινά (επιλέξτε);

A. Ναι B. Όχι

4. Πόσους ωφελούμενους εξυπηρετείτε κατά μέσο όρο μηνιαίως;
Αναφέρετε (Αριθμός):.....

5. Έχετε παρακολουθήσει ποτέ κάποια κατάρτιση ή επιμόρφωση σχετικά με θέματα κοινωνικής ένταξης/ενσωμάτωσης/δικτύωσης μεταναστών;

A. Ναι B. Όχι

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

6.1. Κτηριακές υποδομές

Δήλωση	Καθόλου	Λίγο	Μερική	Πολύ	Πάρα πολύ
α) Επάρκεια κτηριακών υποδομών					
β) Κάλυψη εσωτερικών χώρων για τις ανάγκες των ωφελούμενων					

6.2. Υλικοτεχνικός Εξοπλισμός

Δήλωση	Καθόλου	Λίγο	Μερική	Πολύ	Πάρα πολύ
Διαθεσιμότητα υλικοτεχνικού εξοπλισμού (γραφική ύλη, τηλέφωνα, υπολογιστές, ερμάρια, ντουλάπες κοκ)					

6.3. Οι ωφελούμενοι είναι ευχαριστημένοι (με τις κτηριακές υποδομές, τους εσωτερικούς χώρους, τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό) (επιλέξτε);

A. Ναι B. Όχι

7. Οι ωφελούμενοι γνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους; Υπάρχει κάποιος που τους ενημερώνει για όλα αυτά;

Εξηγείστε:.....

8. Υπάρχει ανάγκη για επιδόματα; Θεωρείτε ότι χρήση των επιδομάτων κάνουν μόνο άνθρωποι που έχουν ανάγκη ή και περαιτέρω;

Εξηγείστε:.....

9. Συνεργασία με ωφελούμενους

Δήλωση	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
α) Ικανοποίηση από συνεργασία με ωφελούμενους					

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

10. Υπάρχει διασύνδεση, σύμπραξη και αλληλεπίδραση με άλλους φορείς (ΜΚΟ, σύλλογοι, οργανώσεις κοκ.) (επιλέξτε);

A. Ναι B. Όχι

Εξηγείστε:.....

11. Αναλαμβάνετε δράσεις και πρωτοβουλίες σχετικά με ωφελούμενους και εάν ναι τι είδους;

Εξηγείστε:.....

12. Παρακαλώ προσδιορίστε συνοπτικά τα εμπόδια/περιορισμούς για την ένταξη και την ενσωμάτωση των ωφελούμενων.

Εξηγείστε:.....

13. Παρακαλώ αναφέρετε πιθανές λύσεις και αλλαγές όσον αφορά τα Κ.Ε.Μ.

Εξηγείστε:.....

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ Ή/ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΟΥΣ Κ.Ε.Μ.

Α' ΜΕΡΟΣ

Α.1 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΟΜΗΣ

Δομή (ονομασία)	Δικαιούχος	Δήμος

Όνοματεπώνυμο Υπεύθυνου Εργαζόμενου	Σχέση Εργασίας	Ειδικότητα	Τηλέφωνο	E-mail

Α.2. ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΚΑΙ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ ΔΟΜΗΣ

Α.2.1. Αναφέρετε το προσωπικό της Δομής, τις ειδικότητες τους και τη σχέση εργασίας με τη Δομή (πλήρους ή μερικής απασχόλησης, σύμβαση έργου Κ.Ο.Κ.)

Ειδικότητα	Αριθμός Στελεχών	Σχέση εργασίας
Διαπολιτισμικός Μεσολαβητής		
Κοινωνικός Λειτουργός		
Νομικός		
Ψυχολόγος		
Φιλολόγος		
Θεατρολόγος		
Επαγγελματικός Σύμβουλος		
Άλλο		

Α.2.2. Πόσοι ωφελούμενοι (ΜΟΝΑΔΙΚΟΙ) εξυπηρετούνται μηνιαίως.....

Μέσος όρος ωφελούμενων καθημερινά:.....

Β' ΜΕΡΟΣ

B.1. Είστε ικανοποιημένος /-η από τις ειδικότητες που στελεχώνουν το Κ.Ε.Μ; (Σημειώσατε)

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Δεν ξέρω/Δεν απαντώ

Αν απαντήσατε **Καθόλου** ή **Λίγο** αναφέρετε γιατί;

.....

B.2. Είστε ικανοποιημένοι από τον αριθμό των παραρτημάτων Κ.Ε.Μ; (Σημειώσατε)

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Δεν ξέρω/Δεν απαντώ

Αν απαντήσατε **Καθόλου** ή **Λίγο** αναφέρετε γιατί;

.....

B.3. Έχουν ενεργοποιηθεί οι δράσεις διαπολιτισμικής μεσολάβησης από την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.); (Σημειώσατε)

A. Ναι B. Όχι

B.4. Ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες ανά άξονα προσφέρονται για την κάλυψη των αναγκών των ωφελούμενων; (Σημειώσατε)

I. Ενημέρωση, εξυπηρέτηση, συμβουλευτική στήριξη για θέματα ένταξης και δικτύωσης μεταναστών	
1. Ενημέρωση και ψυχοκοινωνική υποστήριξη	
2. Ανάπτυξη μαθησιακής στήριξης παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας και ενημέρωση δράσεων γλωσσικής κατάρτισης ενηλίκων	
3. Ευαισθητοποίηση τοπικής κοινωνίας για την καταπολέμηση ξενοφοβίας και ρατσισμού	
4. Προαγωγή του εθελοντισμού	
5. Στήριξη στη συμμετοχή των ωφελούμενων σε οργανώσεις και συλλόγους δια πολιτισμικού και διαθρησκευτικού διαλόγου	
II. Συνεργασία και παραπομπή αιτημάτων σε άλλες σχετικές δομές και φορείς (Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών (Σ.Ε.Μ), Μ.Κ.Ο, Κοινωνικές Υπηρεσίες)	

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

1. Διάγνωση προβλημάτων και παραπομπή σε εξειδικευμένες δομές/ υπηρεσίες.	
A) ξενώνες αστέγων	
B) ξενώνες φιλοξενίας γυναικών	
Γ) δημοτικά ιατρεία	
Δ) σχολεία	
Ε) δομές ΑΜΕΑ	
2. Πληροφόρηση για νομικά ζητήματα που τους αφορούν και σχετίζονται με τη νόμιμη διαμονή τους	
3. Ένταξη των ομάδων-στόχου σε προγράμματα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας, κατάρτισης, απασχόλησης, αναγνώριση δεξιοτήτων και τίτλων, συνεργασία με την τοπική αγορά εργασίας	
III. Παράλληλες δράσεις για την αναγνώριση Κοινωνικής Ένταξης	
1. Μαθήματα ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ελληνικού πολιτισμού	
2. Διαπολιτισμικές δράσεις με έμφαση την συνύπαρξη παιδιών και νέων αλλοδαπών και γηγενών	
3. Δράσεις για την προώθηση της πρόσβασης των μεταναστών και δικαιούχων διεθνής προστασίας στην αγορά εργασίας	

B.5. Προσδιορίστε τρεις, κατά σειρά προτεραιότητας, από τις ανωτέρω παρεχόμενες υπηρεσίες που συγκεντρώνουν την ευρύτερη αποδοχή από τους ωφελούμενους:

.....

B.6. Είστε ικανοποιημένος /-η με τη διαδικασία εξυπηρέτησης των ωφελούμενων; (π.χ. αδυναμία συνεννόησης, περιοδική υπερφόρτωση υπηρεσιών, μεγάλος αριθμός ωφελούμενων) (Σημειώσατε)

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Δεν ξέρω/Δεν απαντώ

Αν απαντήσατε **Καθόλου** ή **Λίγο** αναφέρετε γιατί;

.....

B.7. Ποιες είναι οι δυσκολίες που προκύπτουν από τη λειτουργία του Κέντρου και τις παρεχόμενες υπηρεσίες; (π.χ. γραφειοκρατία, αδυναμία διασύνδεσης με άλλες υπηρεσίες, μηχανοργάνωση)

.....

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

Β.8. Είστε ικανοποιημένος /-η με τους χώρους που στεγάζουν τις υπηρεσίες των Δήμων, τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό και την τοποθεσία του κέντρου; (Σημειώσατε☑)

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Δεν ξέρω/Δεν απαντώ

Αν απαντήσατε **Καθόλου** ή **Λίγο** αναφέρετε γιατί;

.....

Β.9.Σύμφωνα με τις παραπάνω απαντήσεις πόσο ευέλικτη θεωρείτε την δομή; Υπάρχουν εναλλακτικοί τρόποι παρέμβασης για την επίλυση των προβλημάτων;

.....

Γ' ΜΕΡΟΣ

Γ.1. Είναι αποτελεσματικές οι δράσεις των Κ.Ε.Μ σε σχέση με την επίτευξη του βασικού στόχου τους; Σε ποιο βαθμό είστε ικανοποιημένοι; (Σημειώσατε☑)

Καθόλου Λίγο Αρκετά Πολύ Δεν ξέρω/Δεν απαντώ

Αν απαντήσατε **Καθόλου** ή **Λίγο** αναφέρετε γιατί;

.....

Γ.2. Έχουν σχεδιαστεί νέες δράσεις για την ένταξη του μεταναστευτικού πληθυσμού; (Σημειώσατε☑)

A. Ναι B. Όχι

Αν απαντήσατε **ΝΑΙ** αναφέρετε κάποιες;

.....

Γ.3. Αναφέρετε πιθανές ελλείψεις που αντιμετωπίζει ο φορέας κατά την εφαρμογή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου:

.....

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΣΤΕ - ΔΟΜΗ «ΓΕΦΥΡΑ»

Γ.4. Παρακαλώ προσδιορίστε συνοπτικά τα εμπόδια/περιορισμούς για την ένταξη και την ενσωμάτωση των ωφελούμενων:

.....

Γ.5. Παρακαλώ αναπτύξτε συνοπτικά τις προτάσεις σας για βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών:

.....

